

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Bc. et Bc. Andrea Rašovská

**Reakce ekonomických subjektů mezinárodního obchodu
na zavedení antidumpingového cla**

Diplomová práce

Olomouc 2023

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Reakce ekonomických subjektů mezinárodního obchodu na zavedení antidumpingového cla vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 979 znaků včetně mezer.“

V Olomouci dne 24.02.2023

.....
Bc. et Bc. Andrea Rašovská

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat paní Ing. Janě Bellové, Ph.D. za její odborné rady, připomínky a trpělivost při psaní této práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	6
Úvod.....	7
Metodologie.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 Mezinárodní obchod.....	12
1.1 Obchod.....	12
1.2 Vliv společnosti na obchod.....	14
1.3 Subjekty mezinárodního obchodu.....	17
2 Společná obchodní politika EU.....	19
2.1 Celní unie EU.....	19
2.2 Společná obchodní politika EU.....	20
2.3 Dumping.....	21
2.4 Újma výrobnímu odvětví EU.....	23
2.5 Antidumpingová politika EU.....	24
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	26
1 Zavedení AD.....	26
1.1 Zahájení řízení.....	26
1.2 Prozatímní opatření.....	27
1.3 Ukončení šetření.....	28
2 Obcházení AD.....	29
2.1 Způsoby obcházení AD.....	31
2.2 Dopady obcházení.....	36
3 Případová studie.....	41
3.1 Podnět.....	42
3.2 Zahájení šetření.....	42
3.3 Prozatímní opatření.....	43

3.4	Uložení konečného opatření	45
3.5	Reakce subjektů na zavedení konečného AD.....	46
III	ZÁVĚREČNÁ ČÁST.....	60
1	Doporučení	60
2	Závěr	61
	Zdroje	65
	Abstrakt.....	69
	Klíčová slova	71
	Přílohy	72

Seznam použitých zkratk

AD	Antidumpingové clo
EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
MY	Malajsie
ID	Indonésie
IN	Indie
TH	Thajsko
TW	Tchaj-wan
WTO	Světová obchodní organizace

Úvod

Tato práce se zabývá chováním subjektů v souvislosti s uložením AD. **Klade si za cíl zjistit a analyzovat, jak jednotlivé subjekty reagují na zavedení AD při dovozu zboží na celní území EU.**

V textu se budeme zabývat jednáním jednak výrobců usazených na území EU při podezření na uskutečňování nekalé obchodní praktiky dumpingu, řízením, které EU může zahájit v případě zjištění podezření na uskutečňování dumpingu, a také chováním výrobců a dovozců dumpingového zboží ze třetích zemí na celní území EU po zavedení ochranného nástroje AD.

Samotné zavedení AD je kontroverzním tématem v oblasti mezinárodního obchodu na poli práva WTO. Existují hlasy, jež jeho užívání podporují, ale i zavrhují. V posledních letech je však AD ze strany EU zaváděno velmi často, zejména ve vztahu k dovozu dumpingového zboží z Číny. Mnohdy však prvotním zavedením AD nedojde ke kýženému výsledku, tedy snížení dovozu dumpingového zboží a odstranění újmy EU, ale jeho zavedení spíše motivuje dovozce a výrobce k uskutečňování různých nekalých praktik s cílem se uloženému AD vyhnout.

Vzhledem k tomu, že AD se zavádí na dovoz zboží v rámci mezinárodního obchodu a chování subjektů je založeno zejména na kumulaci zisku, je nutné se prvně podívat na význam a vliv mezinárodního obchodu. V teoretické části se zaměříme na obecné informace, kdy kapitola první vysvětluje důvody vzniku mezinárodního obchodu, vliv společnosti na obchod a zabývá se i jeho subjekty.

Nutno si uvědomit, že Česká republika je součástí EU a oblast obchodní politiky spadá pod její výlučnou pravomoc. Budeme-li tedy hovořit o státu v oblasti mezinárodního obchodu a o zavedení AD, máme na mysli nikoli samotnou Českou republiku, ale EU.

V rámci druhé kapitoly, jež se věnuje společné obchodní politice, si probereme, jak EU tuto politiku provádí a připomeneme si, že je to právě ona, kdo nese odpovědnost za ochranu jejího trhu a zájmů vlastních výrobců. Rovněž je podstatné vysvětlit co znamená dumping a jak způsobuje újmu EU. S tím souvisí i neméně důležitý způsob regulace antidumpingové politiky na území EU.

Praktická část se bude věnovat samotnému chování hlavních aktérů mezinárodního obchodu. V první kapitole si vysvětlíme postup EU po zjištění, že se z třetích zemí dováží dumpingové zboží. Zavedení AD se provádí zejména z důvodu

ochrany trhu EU a zároveň z důvodu zamezení dopadu ničivého účinku dovozu levnějšího zboží z mimo unijních států na výrobce daného zboží usazených v EU. Mezi další jeho důvody zavedení AD můžeme zařadit zejména snahu o zvýšení poptávky po unijním zboží a zvýšení zaměstnanosti v EU. Na praktiky obcházení uloženého cla musí EU, jako správný ochránce, opět reagovat a zamezit jim.

Druhá kapitola nám představí kroky dovozců a vyvážejících výrobců po zavedení AD na zboží, jež sami do EU dovážejí. Zavedení AD na určitý druh zboží, které se stanoví a vybere v okamžiku dovozu daného zboží na celní území EU, má značný vliv na chování subjektů mezinárodního obchodu.

Podnikatelské subjekty si pro svůj zahraniční obchod většinou stanovují dlouhodobé cíle, plány, strategie a rozpočty. Pro jejich přípravu a provedení je nutné provádět kontinuální průzkum zahraničního trhu, na kterém chtějí obchodovat. Obchod se zahraničním je také ovlivněn obchodní politikou v zemích obchodu. Jednotlivé zahraniční obchodní operace jsou do jisté míry předurčeny obchodněpolitickým rámcem, ve kterém se uskutečňují. Obchod je ovlivněn výběrem obchodního partnera a jinými aspekty, např. i volbou distribuční cesty. Při provádění dlouhodobého a ekonomicky nákladného zahraničního obchodu je nutností, řádně si zajistit podmínky obchodu, prověřit věrohodnost výrobce v zemi výroby, třeba i osobně, a neustále reagovat na měnící se politickou a ekonomickou situaci.

Prvotní snaha dovozců a výrobců po zavedení AD je zaměřena na pravý opak činnosti EU. Usilují o prokázání, že žádný dumpingový dovoz zboží uskutečňován nebyl a tím nemohla být EU způsobena žádná újma. V případech, kdy se jim toto nepodaří, tak dále hledají způsoby, jak zavedené ochranné clo obejít. Způsoby, důvody a dopady obcházení AD budou v praktické části podrobněji vysvětleny.

Završením této práce bude rozbor chování všech aktérů zahraničního obchodu v kapitole třetí praktické části. Na praktickém příkladu dovozu dumpingového zboží popíšeme jejich reakce a jednotlivé kroky, jež vytvoří v ideálním případě ucelený kruh, který zajistí ukončení dovozu dumpingového zboží a zamezí ničivé újmě EU. Rovněž v závěrečné části práce stanovíme na základě provedeného výzkumu vhodné doporučení a shrneme všechny zjištěné skutečnosti

Hlavní úloha EU a potažmo jednotlivých celních orgánů na jejím území, jež jsou její prodlouženou rukou, je kontrola dovozu zboží a výběr stanovených cel. *„Instituce zavedené k vybírání celních a mýtných dávek jsou od starověku až po současnost*

úzce svázány zejména se zahraničním obchodem.“¹ Clo známe jako povinnou platbu vztahující se ke zboží. Současně však plní při vhodném uložení i funkci ochrannou. Clo existovalo jako zdroj financování orgánů státní moci a s jeho výběrem jsou nutně spjaté subjekty, které jeho výběr zajišťují.

Smluvní sazby cla se postupem času snižují z důvodu odstraňování překážek mezinárodního obchodu mezi jednotlivými zeměmi. Jsou-li však zjištěny nekalé obchodní praktiky, mohou se státy proti nim bránit. Jedna z těchto obranných možností je zavedení AD, jež může znamenat i několik desítek procent cla navíc. Takto stanovené dodatečné náklady bývají pro dovozce nebo výrobce záminkou pro uskutečňování různých podvodů za účelem vyhnutí se jejich vzniku.

Historicky, ani v současné době není v tuzemském prostředí problematika AD podrobněji řešena. Pokud najdeme články věnujících se této problematice, je to pouze v rámci odborných časopisů věnujících se právní, příp. celní oblasti. V zahraničí, tím jsou myšleny i státy EU, je této problematice věnováno mnohem více pozornosti, tzn. že můžeme najít různé knižní publikace zabývající se tímto specifickým tématem. Věříme, že i tato práce rozšíří nevelkou oblast tuzemských publikací zabývajících se problematikou celnictví, tedy konkrétně oblastí AD.

Současně je nutné mít na paměti skutečnost, že aktuálně jsou v EU cla zavedena pouze na dovoz zboží, tedy při vstupu zboží na celní území EU. Vývozní clo ani průvozní clo stanovené není, proto se budeme v rámci dalšího textu zabývat pouze clem, které se váže k dovozu zboží.

Právní stav analyzované legislativy je platný k 31.12.2022.

¹ SEDLÁČEK, Karel. *Průvodce dějinami celnictví v českých zemích od středověku do dvacátého století*. PB tisk a.s. Příbram 2017. s. 7.

Metodologie

Výzkumná oblast, jíž se tato práce zabývá, spadá pod společnou obchodní politiku EU. Konkrétní oblastí je právo EU související s celní unií EU, neboli celním právem EU. Cílem práce je zjistit a analyzovat reakce ekonomických subjektů mezinárodního obchodu, konkrétně v případech, kdy je v rámci mezinárodního obchodu zavedeno AD.

Práce je rozdělena do tří oblastí. První část je věnována teoretickému zkoumání, v rámci kterého se zaměříme na mezinárodní obchod a obchodní politiku. Následuje část druhá, jejímž předmětem je vlastní empirické zkoumání chování jednotlivých subjektů zainteresovaných do mezinárodního obchodu. Empirické zkoumání se zaměří jednak na studium nařízení EU, chování jednotlivých subjektů a také na případovou studii, jejímž předmětem je rozbor konkrétního případu zavedení AD za účelem ověření získaných poznatků. Třetí část uvede závěrečné doporučení a shrnutí výsledků výzkumu.

Použitá data budou získána z různých zdrojů. Jednak z vlastních stránek EU věnující se oblasti mezinárodního obchodu a z legislativních zdrojů EU, dále z veřejných zdrojů a v neposlední řadě ze zahraničních knižních publikací a článků.

Pojmosloví v práci vychází ze zkoumané oblasti, tedy z právních předpisů zabývajících se celní problematikou. Využíváme jazyk běžně užívaný v celnictví a právních předpisech EU. Ustálenost těchto pojmů vychází právě z těchto právních předpisů závazných pro všechny členské státy, čímž je zajištěna jejich nezaměnitelnost.

Autor při výzkumu využívá a vychází ze zkušeností, odborných znalostí a z orientace v dané problematice získané mnohaletou praxí u Celní správy České republiky a účasti na jednáních v EK a zpracovává empirické poznatky. Volba tématu vychází právě z možnosti využití vlastní odbornosti i z důvodu snahy rozšířit skromnou literaturu věnovanou této odborné problematice.

Při výzkumu budou využity primárně metody kvalitativní, metody kvantitativní budou využity okrajově pro dokreslení situace, a to formou grafů, tabulek. Zejména budou využity metody logické, kdy formou abstrakce, lépe řečeno zobecňující abstrakcí bude kvalifikováno chování a jednání zkoumaných subjektů a idealizující abstrakce, s cílem nastínit ideální model chování jednotlivých subjektů.

Současně využijeme metodu analýzy, jejímž cílem je zjistit existující nekalé praktiky aktérů v mezinárodním obchodu. Rovněž bude proveden rozbor jednotlivých praktik se zjištěním jejich pravděpodobného odhalení.

Součástí empirického výzkumu bude případová studie. Na konkrétním případě dovozu zboží si ověříme obecné informace získané výzkumem. Případ se zaměří na konkrétní komoditu zboží a bude rozebrán na jednotlivé dílčí kroky aktérů a zobrazen v časové posloupnosti. Celá případová studie bude následně zobrazena graficky v přílohách této práce.

I TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část práce je zaměřena na vývoj mezinárodního obchodu, na vliv společnosti na obchod a klade důraz na jeho hlavní subjekty, jež mají zásadní význam pro realizovanou případovou studii v praktické části.

1 Mezinárodní obchod

1.1 Obchod

Obchod byl, je a bude součástí života každého člověka. „*Historie obchodování jako cílené činnosti, jejímž předmětem je směna zboží či služeb, sahá hluboko do minulosti lidstva.*“² „*Obchod a obchodování patří k nejstarším, nejrozšířenějším a nejdůležitějším lidským činnostem a slouží jako motory změn v mnoha dalších lidských snahách.*“³

Obchod je vypočítavý a samoúčelný založený pouze na snaze získat zisk. „*Předmětem komerčního obchodu bylo vytvářet bohatství generováním zisku.*“⁴ Obchod byl provozovaný prostřednictvím trhu, tedy místa odlišného od tržiště. Trh byl řízen ziskem nebo maximalizací hodnoty a mechanismem nabídky a poptávky, v němž se komodity pohybovaly podle ceny. Účelem obchodu bylo maximalizovat výnosy, aby se člověk obohatil, ekonomické úvahy tak dominovaly sociálním a politickým úvahám. „*Při hodnocení vývojových tendencí je třeba vidět obrovskou roli zahraničního obchodu pro ekonomický rozvoj světa, kdy jeho rychlejší tempo růstu umožnilo vznik specializace a tím i růst produktivity práce vyspělých zemí.*“⁵

Prostřednictvím obchodu nejde prvotně o vytváření sociálních vazeb jako tomu je například u darů. Obchod je vyjednáván a usměřňován prostřednictvím zprostředkovatelů, kteří jsou cizí, a návrat je okamžitý, nikoli opožděný. Kromě toho bývá obchod transakcí oddělenou od jakýchkoli předchozích nebo následujících jednání mezi stranami a byla ukončena na konci transakce. Obchod není součástí

²ROZEHNALOVÁ, Naděžda. a kolektiv. *Právo světové obchodní organizace a další kapitoly z mezinárodního ekonomického práva*. 2010, Tribun E. s. 8.

³Smith, Richard. *Premodern Trade in World History*. 1st ed. 2008. Taylor and Francis. <https://www.perlego.com/book/1609970/premodern-trade-in-world-history-pdf>.

⁴ Tamtéž.

⁵ VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHINS, 2013. s. 231.

pokračujícího procesu, pokud se strany nedohodnou, že to bude jinak a pak obchod pokračuje pouze jako obchodní vztah mezi partnery.

Usnadnění a dostupnost dopravy a přepravy umožnilo obchodování i se vzdálenými krajinami. Obchodní cesty v hluboké minulosti byly velmi rozšířené. Předmětem obchodu byly zejména hodnotné předměty či suroviny a také zboží, které bylo pro určitou oblast nedostatkové či nevyrobitelné. Příkladem můžeme zmínit např. období Staré říše v Egyptě, kde byl uskutečňován obchod s mědí a tyrkysem ze Sinajského poloostrova, se zlatem a vonnou pryskyřicí z jižního Rudomoří a Nubie nebo s lazuritem, který se dopravoval z dnešního Afghánistánu.⁶

V dálkovém obchodě se společnost soustředila na zboží, které mohla vyrábět efektivněji než jiné společnosti. Tato výhoda pramenila z lepšího přístupu k potřebným surovinám nebo technologiím, levnější pracovní síle nebo z jiného specifického důvodu. Stala-li se společnost s žádanou komoditou součástí obchodní sítě, ve které ostatní společnosti s jinými komoditami dělaly totéž, měla předpoklady sklízet pouze výhody obchodu. V průběhu století a tisíciletí komodity proudily stále do větších vzdáleností, místa směny vznikala a zanikala, až do nástupu moderní éry obchodu.

Pod pojmem zahraniční obchod „*[R]ozumíme pohyb zboží a služeb (hmotných a nehmotných statků), který překračuje vymezená území správní jednotky. Také v sobě zahrnuje mnohá opatření, spjatá s úhradou nákladů. Nabývá různých forem a v zásadě buď jeho toky směřují z ekonomiky (vývoz, export), nebo do ekonomiky (dovoz, import). Jeho existence přináší ... jak výhody, tak i nevýhody.*“⁷

Mezinárodní obchod je založen na mezinárodní dělbě práce. Svoji podstatou patří mezi základní ukazatele zapojení jednotlivých zemí do mezinárodních globalizačních procesů. Bohatství roste jak jednotlivým osobám účastnícím se obchodu přímo, tak subjektům, které z obchodu pouze profitují, aniž by se fakticky zapojily, např. města nebo státy, a to vybíráním různých poplatků, cel a daní.

Podíváme-li se na zahraniční obchod pohledem jeho nevýhod najdeme zejména možné ohrožení pracovních míst, nevyžití ekonomického potenciálu, deficit v oblasti finančních toků, ohrožení zdraví a bezpečnosti spotřebitelů. Výhody můžeme vidět naopak ve zlepšení struktury nabídky zboží a zvýšení konkurence, což přispívá

⁶ Viz ROZEHNALOVÁ, Naděžda a kol. *Právo světové obchodní organizace a další kapitoly z mezinárodního ekonomického práva*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 9.

⁷ VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. s. 237.

spotřebiteli, vytvoření podmínek pro výrobu a její zdokonalení dovozem výrobních dílů nebo surovin zmenšení požadavků na alokaci zdrojů a tím snížení ekonomické zátěže.⁸

Dle myšlenek Immanuela Wallersteina známých jako World System Theory „Světové systémy byly obchodní sítě, které zahrnovaly samotné komunity, které je ekonomicky propojovaly do jediného celku. Hnací silou takového systému byla akumulace kapitálu, který byl tržně orientovaný, vybízel k zisku“.⁹

1.2 Vliv společnosti na obchod

Vývoj obchodování je ovlivňován změnami ve společnosti, existencí obchodních cest, způsobu obchodování a přepravy, preferencemi a zájmy států, ekonomickými teoriemi, globalizací i právním systémem. Mezi největší diskutovanou oblast je určení správné míry mezi liberalizací a protekcionismem v mezinárodním obchodě. Do jaké míry je vhodná ochrana domácí ekonomiky, domácího průmyslu a zemědělství, a naopak, kdy je vhodné být nakloněn dovozu a vývozu zboží, tedy být otevřen cizím trhům.

Od 15. století do poloviny 19. století převládal v obchodní politice merkantilismus, který se projevoval politikou protekcionismu, tedy ochranářskou politikou národního bohatství. Merkantilismus vyjadřoval názory obchodníků na původ a formy bohatství, neboť právě obchodníci byli velmi zainteresováni na spolupráci se vznikajícím státním mechanismem.

Zahraniční obchod v jejich pojetí znamenal vyrovnanou bilanci mezi zeměmi obchodu. Jedna strana musí vydělat a druhá prodělat. Pod vlivem merkantilismu se začala formulovat jednotná politika zahraničního obchodu a vytvoření národního obchodního systému znamenalo, že státní moc vstupuje do jednotlivých obchodních společností. To vedlo k zesílení autority státu a vydělování soukromého, veřejného a státního vlastnictví. Tato změna vlastnictví přetvářela charakter ekonomických subjektů. Právní změny se dotkly i obchodních společností zabývajících se zahraničním obchodem, vznikla koloniální správa, kde rozhodující a kontrolní roli měl stát.¹⁰

⁸ Viz VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. s. 238.

⁹ Tamtéž, s. 9

¹⁰ Tamtéž, s. 217.

V průběhu rozvoje průmyslové výroby a s příchodem nových ekonomických teorií dochází k výraznějšímu uvolnění v obchodních vztazích. Významným způsobem ovlivnily mezinárodní obchodní teorie klasických ekonomů, zejména Adama Smitha, který ve svém díle *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů* uvádí, že tajemství blahobytu spočívá v tom, že se každá země zaměří na výrobu těch produktů, pro které má nejlepší podmínky a předpoklady.

V 19. století byly největšími koloniálními velmocemi Francie a Velká Británie a jejich zájmy výrazně ovlivnilo i dění v mezinárodním obchodě. Mezi nejvýznamnější události ovlivňující mezinárodní obchodní vztahy byla tzv. smlouva Cobden – Chevalier uzavřená právě mezi Francií a Velkou Británií. Další rozvoj světového trhu byl díky rozvoji dopravy, staveb či průmyslu a díky novým objevům.

Ve stejném období se ukázalo, že mezinárodní obchod úzce souvisí s ekonomickou vyspělostí. I přes skutečnost, že ekonomické teorie zastávají svobodu mezinárodního obchodu, existují od tohoto období výhrady k řadě jejich tvrzení. Z pohledu národního hospodářství se vyskytují tendence k ochranářství, bez ohledu na definovanou prospěšnost obchodu. Za určitý vzor ochranářství jsou považovány názory Fridricha Lista, které jsou obsaženy v jeho díle „*Národní systém politické ekonomie*“.

Ochrana domácích výrobců je z pohledu Lista potřeba proto, aby došlo k jejich posílení a aby byli schopni soutěžit na trhu s ostatními subjekty. Formuje myšlenku cel nikoli jako nástroj pro získání prostředků, ale jako nástroj ochrany výrobců, která se má postupně snižovat. Dle jeho názoru je ochranářství možno použít pouze za určitých podmínek, mimo jiné právě z důvodu vytvoření průmyslové základny státu a výchovy pracovní síly pro tuto činnost.¹¹

List inspiroval celou řadu celních spolků a unií, které rozvíjeli svoji činnost v 19. a 20. století. Postupně docházelo k diskusím a došlo k částečnému sblížení stanovisek zastánců i odpůrců svobody obchodu v tom smyslu, že volný obchod mezi státy nemusí být optimálním řešením situace a ekonomicky mohou uplatňovat různý přístup ke clům. To se projevuje i v praxi WTO.¹²

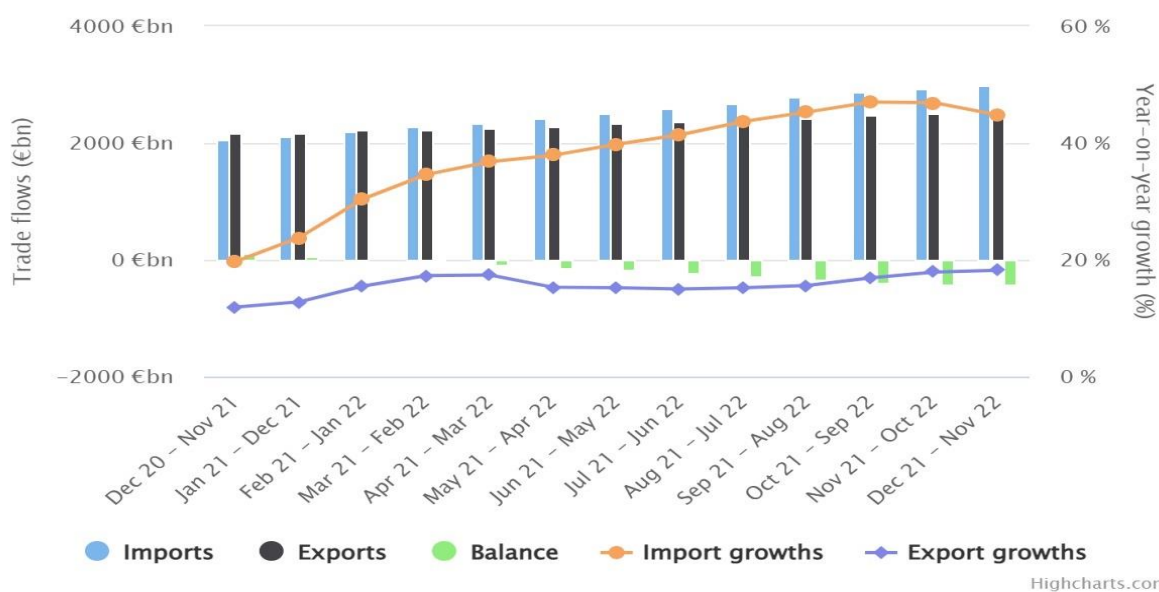
¹¹ Viz VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013, s. 288.

¹². Tamtéž, s. 287-289.

Po druhé světové válce docházelo k rychlému vzestupu zahraničního obchodu s vrcholem v osmdesátých letech dvacátého století. „Při hodnocení vývojových tendencí je třeba vidět obrovskou roli zahraničního obchodu pro ekonomický rozvoj světa, kdy jeho rychlejší tempo růstu umožnilo vznik specializace a tím i růst produktivity ve vyspělých zemí.“¹³

Zpomalení tempa růstu světového obchodu nastalo v roce 2008 a v následujícím roce došlo k jeho prudkému poklesu. Příčinou úbytku objemu mezinárodního obchodu byla světová ekonomická krize, jež měla dopad i na snížení světového exportu a importu.¹⁴ V posledních letech dochází k opětovnému rozvoji mezinárodního obchodu. Mezi největší obchodní partnery, s nimiž EU obchoduje patří Čína, USA, Spojené království, Švýcarsko a Rusko.

Obr. 1- Grafické znázornění množství obchodu EU s třetími zeměmi v bilionech Eur, za období 12/2020–11/2022.

Zdroj: EK

Z obrázku 1 je vidět celkově převažující dovoz zboží na území EU nad jeho vývozem.

¹³ Viz VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. S. 231.

¹⁴ Viz KALÍNSKÁ, Emilie a kol. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Grada Publishin, a.s., 2010. s. 16-26.

EU patří mezi nejotevřenější ekonomiky světa a usiluje o otevření světového obchodu, jenž v současné době činí přes 30 % jejího hrubého domácího produktu.¹⁵

Mnoho zemí tíhne k zavedení ochranných opatření za účelem ochrany vlastního trhu před konkurencí a potenciálně tak narušují obchod. „*EU bude v potlačování protekcionismu pokračovat. Unie je závislá na množství dovážených výrobků, proto by přijetím obdobných ochrannářských opatření více ztratila, než získala.*“¹⁶

1.3 Subjekty mezinárodního obchodu

„*Subjekty právních poměrů v mezinárodním obchodním styku tak mohou být: i) fyzické osoby, ii) právnické osoby, iii) státy, iv) mezinárodní organizace vládní povahy (založené mezinárodní smlouvou) a v) mezinárodních obchodní nevládní organizace (soukromoprávní subjekty založené zřizovacími dokumenty podle práva státu jejich sídla).*“¹⁷

Jiné dělení je možné dle způsobu či míry zainteresovanosti do obchodní činnosti. Zde rozdělme subjekty mezinárodního obchodu na osoby, které se fakticky podílejí na obchodě samotném a dále na ty, které mezinárodní obchod ovlivňují prostřednictvím vydaných právních či doporučujících aktů, ve větší či menší míře závazných. Může nastat i kombinace obou variant, pokud subjekt regulující obchodní politiku se přímo účastní obchodní operace.

„*V oblasti mezinárodního obchodu je vnitřní trh EU největším jednotným trhem na světě.*“¹⁸ Obchodní politika, resp. společná obchodní politika, je prováděna výhradně na úrovni EU. Jde o jednu z oblastí tzv. výlučné pravomoci EU. Vytváří obchodní politiku závaznou pro členské státy a jejím jménem vyjednává EK. Vlády členských států nemohou vyjednávat o bilaterálních obchodních smlouvách se zeměmi, které nejsou jejími členy.

EU zaujímá v oblasti mezinárodního obchodu prvořadé místo. Patří k nejvýznamnějším subjektům světové obchodní scény. „*Evropská unie je největší*

¹⁵EU, Obchod, *Na cestě k otevřenému a spravedlivému celosvětovému obchodu*. [online], [cit. 30.12.2022], dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/trade_cs.

¹⁶ Evropská komise, Generální ředitelství pro komunikaci, *Obchod : volný obchod je zdrojem hospodářského růstu*, Publications Office, 2016, [online], [cit. 30.12.2022], dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2775/932639>, s. 15.

¹⁷ POLÁČEK, Bohumil. *Právo mezinárodního obchodu*. PRAHA: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 45.

¹⁸ Tamtéž, s. 63.

*ekonomikou na světě, je největším vývozcem a dovozcem...*¹⁹ Obchodování je důležité pro hospodářský růst a tvorbu pracovních míst. Obchodní jednání, která EU vede na různých mezinárodních fórech, jsou důležitá pro její budoucí prosperitu. Stejně tak je důležité zajistit, aby byla dodržována zavedená a platná práva a pravidla. EK přikládá velký význam řádnému prosazování pravidel obchodu. Bedlivě sleduje chování svých obchodních partnerů, aby byla schopna reagovat na překážky obchodu anebo na nekalé praktiky.

Výrobcem rozumíme výrobní subjekt usazený mimo celní území Unie, který nabízí zboží na prodej. Výrobní subjekt nabízí svoje zboží mimo zemi výroby za účelem proniknutí na zahraniční trh. Taktika prodeje je odvislá od druhu nabízeného zboží a ovlivňuje ji i povaha či zájmy subjektu. Existují subjekty provádějící fair trade, kdy dodržují mezinárodní pravidla obchodu. Snaží se slušně a odpovědně provozovat obchodní činnost. Na druhé straně se najdou osoby, jejichž hlavní snaha je pouze co nejrychleji a co nejefektivněji přijít k zisku bez ohledu na ostatní.

Dovozcem je osoba, která může být usazena na celním území Unie, ale nemusí. Podstatné je, že na toto území uskutečňuje dovoz zboží ze třetích zemí. Tato osoba se chová obdobně jako výrobce, kdy jedná poctivě z důvodu záměru obchodovat s konkrétními komoditami, nebo pouze hledá způsob rychlého zisku. Dovozece si zajišťuje dopravu koupeného zboží sám na své náklady nebo si s výrobcem sjedná podmínky dopravy zboží. V některých případech může být výrobce i dovozcem. Záleží na tom, jaké služby výrobce v souvislosti s prodejem zboží poskytuje.

Další osoba, jež zásadním způsobem ovlivňuje uvalení AD a kterou nemůžeme opomenout, je osoba výrobce na domácím trhu. Tato osoba sice nemá nic společného s dovozem zboží na celní území Unie, ale vyrábí-li stejné zboží, dovoz tohoto zboží má na ni negativní dopad. Právo EU dává této osobě možnost účinně se bránit proti praktikám, které ji poškozují.

¹⁹ Evropská komise, Generální ředitelství pro komunikaci, *Obchod : volný obchod je zdrojem hospodářského růstu*, Publications Office, 2016, [online], [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2775/932639>, s. 3.

2 Společná obchodní politika EU

2.1 Celní unie EU

EU je podle mezinárodních pravidel obchodu celní unií a ve vztahu k třetím zemím uplatňuje jednotnou právní úpravu, závaznou pro všechny členské státy. Za celní unii se považuje nahrazení dvou nebo více celních území pouze jedním celním územím s tím, že cla a jiné úpravy omezující obchod budou pro tyto země odstraněny a dále budou stejné podmínky obchodu uplatňovány každým členem uvnitř při obchodu s územími mimo celní unii.²⁰

Jednotnými pravidly vůči třetím zemím vytvářejí celní unie společnou obchodní politiku, včetně společných celních sazeb uplatňovaných na cizí zboží. Obchodní politika uplatňovaná ve vztahu ke třetím zemím je politikou společnou a závaznou pro všechny členy EU.

Při provádění mezinárodního obchodu potřebují obchodníci vědět, zda a za jakých podmínek mají jejich výrobky přístup na další trhy. Tento přístup může být různými způsoby limitován či omezen. Jednou z těchto překážek je clo. „*Tradičním prostředkem regulace dovozu zboží jsou cla, která mohou být mimoto uplatňována i při průvozu a vývozu zboží.*“²¹ Clo je dávka vybíraná státem při přechodu zboží přes hranici z důvodu jeho dovozu do země. Přístup zboží na trh je podmíněn zaplacením vyměřeného cla. Clo může být specifické (dle hmotnosti, objemu aj.) nebo valorické (podíl vázany na hodnotu zboží), které je běžnější.

Právo WTO preferuje clo jako nástroj regulace světového obchodu. Cla plní zejména funkci fiskální, kdy vybrané částky jsou příjmem do státního rozpočtu státu. „*Mnoho ...zemí spoléhá na dovozní cla jako na důležitý zdroj příjmů...*“²² V případě celní unie EU jsou cla příjmem do rozpočtu EU, resp. větší část z vybraných částek.²³ Fiskální přínos cel v dlouhodobém horizontu klesá ve prospěch daní. Druhou úlohou cel je funkce protektivní neboli ochrana zboží obchodovaném v rámci vnitřního trhu EU

²⁰Viz JANKŮ, Martin. *WTO a právo mezinárodního obchodu*. Vydání první. Praha: C.H.Beck, 2019. s. 99.

²¹ TOMÁŠEK, Michal. TÝČ, Vladimír. a kol. *Právo EU*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017, str. 314

²² JAVORCIK, Beata, S., NARCISO, Gaia. *Differentiated Products and Evasion of Import Tariffs*. [online]. [cit. 30.12.2022]. 31 p. Dostupné z: <http://www.haveman.org/EITI07/javorcik.pdf>.

²³ V roce 2021 byla za Českou republiku odvedena do unijního rozpočtu celková částka cla ve výši necelých 8 mld. Kč.

před levnějším zbožím ze zahraničí (nečlenských států EU). Cílem ochranných cel je zlepšit podmínky pro domácí subjekty.

*„Vysoká cla mohou vést k nárůstu kriminality (pašování) a tím i k prorůstání organizovaného zločinu do sociálního mechanismu země, provázené všemi negativními důsledky.“*²⁴ Prostřednictvím cla si však může jedna země polepšit na úkor jiné země. Jestliže ale zahraniční stát podnikne protiopatření, zůstanou cenové vztahy nezměněny. Cla jsou přijímána z důvodů minimalizace nepříznivých dopadů okolí na domácí ekonomiku. Optimální clo je takové, které zajišťuje maximální blahobyť.

*„Pro celý svět je svobodný obchod optimem.“*²⁵ Obchodní politika zastává důležitou roli v tom, aby důsledky globalizace a jiných technologických změn byly pozitivní pro všechny v EU, včetně podniků. Odstraňování překážek obchodu je stěžejní, pokud má být EU schopna i nadále využívat obchodní hodnotové vztahy pro vytváření prospěchu svých osob – dovozců, vývozců, výrobců, spotřebitelů aj.

EU opakovaně zdůrazňuje svoje odhodlání vybudovat otevřený, udržitelný, spravedlivý a na pravidlech založený světový obchodní řád. EU tak postupuje v zájmu ochrany svých občanů i průmyslu v případech, když se cizí stát nebo zahraniční subjekt uchyluje k nekalé obchodní praxi.

2.2 Společná obchodní politika EU

*„Evropská unie má společnou mezinárodní obchodní politiku, často označovanou jako společná obchodní politika.“*²⁶ Společná obchodní politika byla zavedena Smlouvou o založení Evropského společenství. Z definice obchodní politiky, jako společné politiky, lze dovodit přenesení působnosti národních států v této oblasti na příslušné orgány EU. Tato působnost je vymezena v čl. 207 Smlouvy o fungování EU, bývalý článek 133 Smlouvy o ES.

Společná obchodní politika se dle Smlouvy o fungování EU zakládá na jednotných zásadách a cílech, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu se zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční aspekty duševního vlastnictví, přímé

²⁴ VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. s 291.

²⁵ Tamtéž, s. 293.

²⁶ Přeloženo z originálu: Eurostat. *Globalisation patterns in EU trade and investment. 2017 edition*. Luxembourg: Publication Office of the European Union, 2017. s. 10.

zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování.

Tvorba a provádění obchodní politiky se v EU uskutečňuje efektivním a transparentním způsobem. EK provádí konzultace s představiteli zájmových skupin a představiteli průmyslu, sociálních partnerů, odborových svazů a nevládních organizací formou zasedání, specializovaných pracovních skupin i nahodilými jednáními. Z hlediska použitých nástrojů lze společnou obchodní politiku EU členit na autonomní a smluvní.

Autonomní obchodní politika zahrnuje všechna opatření týkající se dovozu a vývozu zboží, které uplatňuje mimo rámec smluvních závazků. Patří sem společné vývozní a dovozní předpisy, ochranná opatření, opatření proti nekalým obchodním praktikám, kvantitativní omezení a bezpečnostně ochranné obchodní zákazy.

Smluvními nástroji se rozumí EU uzavírané mezinárodní smlouvy a úmluvy o zvýhodněném zacházení a spolupráci se zeměmi, které nejsou členy EU, tzv. třetí země, jež obsahují pravidla pro používání autonomních nástrojů a jsou uplatňována všemi účastníky těchto úmluv.²⁷

Obchodně politická opatření, která se zavádějí na dovoz jsou cla, ochranná opatření, antidumpingová opatření a protisubvenční opatření. Každé opatření má svá specifika a konkrétní důsledky. Každé opatření je použito s cílem vyvolat konkrétní požadovaný nápravný následek.

2.3 Dumping

Pro účely naší práce je klíčové porozumět, čemu se říká dumping. Pojem dumping byl prvně použit ve studii Jacoba Vinera „*Dumping: problém mezinárodního obchodu*“ v roce 1923.²⁸ Dumping je, když se stejný výrobek prodává na zahraničním trhu za nižší cenu než na domácím trhu. Hlavním prvkem dumpingu je, že výrobce účtuje jinou cenu na různých trzích a jde přitom o stejné zboží.

Dumping je obecně odsouzen, ale není právními předpisy WTO zakázán. Až v případech, že dumping způsobí nebo hrozí, že způsobí vážnou újmu domácímu výrobnímu odvětví, umožňuje právo WTO uvalit na dumpingové dovozy zboží AD za

²⁷ Viz KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika*. Praha: ANAG. 2012. s. 34.

²⁸ ANDERSSON, Karolina, THURESSON, Carin. *The Impact of an Anti-dumping Measure. A Study on EU Imports of Chinese Footwear*. Jönköping University, 2008. 23 p. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3772/FULLTEXT01.pdf>. s. 3.

účelem vyrovnání nežádoucího účinku dumpingu. Pravidla pro takovéto zavedení AD jsou stanovena v článku VI GATT (1994) a v Dohodě o provádění článku VI GATT, která je známá též pod označením Antidumpingová dohoda.²⁹

Existuje několik druhů dumpingu. Sám Viner rozdělil dumping do několika skupin, ojedinělý, krátkodobý (přerušovaný), predátorský a dlouhodobý (trvalý).³⁰ My se zaměříme na dlouhodobý dumping, kdy dochází k tzv. diskriminaci ceny v dumpingu, jež spočívá v tom, že k cenovým rozdílům dochází v mezinárodním měřítku.

Výrobce či dovozce může mít různé důvody k uchýlení se k dumpingovým cenám. Každá společnost zabývající se zahraničním obchodem má podnikatelský plán cílený na dosažení svých vlastních ekonomických zájmů. Výrobce či prodejce chce dosáhnout maximálního zisku. K tomu může dospět změnou ceny pro stejný produkt na různých trzích. Příjmy na jednom trhu mohou být vyšší než na druhém.

Dumping prospívá i spotřebitelům v zemi spotřeby. Cena dumpingového zboží je výhodnější než cena stejného zboží vyrobeného na domácím trhu. Tím je ovlivněna i tuzemská cena daného zboží. Podle vyšetřování EK je dlouhodobý dumpingový dovoz obvykle levnější než konkurenční výrobky na domácím trhu. Průmysloví výrobci mohou využít nižší ceny zboží, pokud využívají dovoz dumpingového materiálu.³¹

Pro prodej a výrobu dováženého dumpingového zboží je však dlouhodobý dumping negativní pro výrobce v zemi dovozu. V těchto případech je EK pověřena k provádění antidumpingových šetření v rámci EU. V souladu s právem WTO disponuje EU vlastními nástroji na ochranu obchodu, aby mohla zaručit, že obchodování ve světě bude hrát fair play. Tyto nástroje jsou navrženy tak, aby všichni měli stejné a rovné podmínky a bylo možno zabránit zneužívání obranářských postupů.³²

²⁹ Viz JANKŮ, Martin. WTO a právo mezinárodního obchodu. Vydání první. Praha: C.H.Beck, 2019. s. 45.

³⁰ Viz ANDERSSON, Karolina, THURESSON, Carin. *The Impact of an Anti-dumping Measure. A Study on EU Imports of Chinese Footwear*. Jönköping University, 2008. 23 p. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3772/FULLTEXT01.pdf>. s. 4.

³¹ Viz ANDERSSON, Karolina, THURESSON, Carin. *The Impact of an Anti-dumping Measure. A Study on EU Imports of Chinese Footwear*. Jönköping University, 2008. 23 p. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3772/FULLTEXT01.pdf>. s. 5.

³² Viz Evropská komise, Generální ředitelství pro komunikaci, *Obchod : volný obchod je zdrojem hospodářského růstu*, Publications Office, 2016. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2775/932639>, s. 14.

2.4 Újma výrobnímu odvětví EU

EK může uložit AD pouze, pokud dumpingový dovoz způsobil výrobnímu odvětví EU újmu. Újmou se rozumí podstatná újma výrobního odvětví EU nebo její hrozba. Musí se zakládat na skutečných důkazech a zahrnovat objektivní posouzení objemu dovozu dumpingového zboží a jeho účinku na ceny zboží na trhu Unie a současně posouzení jeho vlivu na výrobní odvětví EU. Posouzení objemu dovozu spočívá ve významném zvýšení dovozu sledovaného zboží a jeho účinku na ceny zboží ve vztahu k existenci značeného podbízení ze strany dovozu, nebo ve zjištění, že dumpingový dovoz způsobil pokles cen či zabránil jejich růstu. Pro zjištění, zda hrozí podstatná újma se vychází z doložených skutečností, nikoli z pouhých tvrzení, domněnek nebo možností. Tato hrozba musí být zřetelně předvídatelná a musí hrozit bezprostředně.³³

Ve většině případů se šetření dumpingu zahajuje v době, kdy se již jedná o fakticky zjištěnou újmu, ale existují i výjimky, kdy se šetření zabývala pouze hrozbou podstatné újmy. Újmou chápeme i zpoždění zavedení výrobního odvětví v Unii z důvodu dovozu dumpingových výrobků. Takovýto šetření je však minimum.

Pro určení, zda existuje podstatná újma EU, EK prvně prozkoumá objem dumpingového dovozu a jeho účinek na cenu podobných výrobků na trhu EU. Za tímto účelem EK analyzuje objem a ceny dovozu dumpingového zboží v přechodím čtyřletém období a posoudí, zda došlo k výraznému cenovému podbízení u dumpingového výrobku ve srovnání s cenou výrobku na trhu EU. Někdy EK též zkoumá, zda účinek dumpingového dovozu vede ke snížení cen zboží výrobních odvětví EK nebo k zabránění zvýšení cen zboží výrobního odvětví EK, k němuž by jinak došlo.

Dojde-li však ke zjištění dumpingu, újmy a příčinné souvislosti, nemůže být AD uloženo, pokud EK zjistí, že by jeho uložení nebylo v zájmu EU. Při tomto posuzování se berou v úvahu zájmy společnosti, zejména výrobního odvětví EU, dovozců a spotřebitelů.

³³ Viz Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Úř. věst. L 176, 30. června 2016. s. 21 a násl. čl. 3.

2.5 Antidumpingová politika EU

První nařízení upravující oblast ochrany před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy EU, bylo přijato se vznikem celní unie v roce 1968. Toto nařízení bylo v průběhu let nahrazeno celkem 6 nařízením, kdy aktuálně platným nařízením je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1036 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Antidumpingová unijní legislativa se vztahuje na státy, které nejsou členy EU.

Antidumpingová politika EU vychází z pravidel smlouvy GATT (1997). Základní podmínkou pro použití antidumpingových opatření je jednak existence rozdílu mezi cenou dováženého zboží a běžnou cenou a také hrozba nebo potencionální hrozba újmy na domácím trhu. Článek VI dohody GATT (1997) obsahuje podrobná pravidla, zejména pro výpočet dumpingu, postupy pro zahájení šetření a jeho provádění, zavádění prozatímních opatření a vybírání AD, dobu jejich trvání a přezkumu, jakož i zveřejňování informací v souvislosti s antidumpingovým šetřením.

Uložení AD se řídí základními zásadami, jde zejména o skutečnost, že AD může být uloženo na každý dumpingový výrobek, jehož propuštění do volného oběhu v EU působí újmu. Z daného vyplývá, že AD může být uloženo na každý jednotlivý výrobek, nikoli na určitou oblast zboží či výroby. K tomu je stanovena podmínka, která musí být u daného zboží splněna, a to že propuštěním takového výrobku na trh EU je způsobena újma. To znamená, že zboží na trhu EU takovou škodu již působí.

„Používá antidumpingu jako prostředku nápravy obchodu se stalo všudypřítomným.“³⁴ Antidumpingová opatření jsou i přes jejich diskutabilnost velmi využívána. Už dohoda GATT (1947) obsahovala právo smluvních stran použít takovéto opatření, byla však často kritizována jako nedostatečná k tomu, aby zamezila daňovým únikům a zneužívání stanovených pravidel. Dohoda GATT (1997) usilovala o nápravu jejich slabin a mimo jiné zřídila Výbor pro otázky antidumpingu, který má za úkol dohlížet na provádění dohody GATT a fungovat jako fórum pro vyjednávání mezi členy v otázkách jejího provádění a naplňování. Členské státy mají povinnost

³⁴ PUCCIO, Laura, ERBAHAR, Aksel. *Circumvention of anti-dumping: A Law and Economics Analysis of Proportionality in EU Rules*. Journal of World trade 50, No. 3. 2016. 391-416 p. [online]. [cit.30.12.2022]. Dostupné z: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Journal+of+World+Trade/50.3/TRAD2016018>. s. 1.

neprodleně nahlásit Výboru všechna uložená prozatímní a konečná AD. Dále pak dvakrát ročně předložit zprávu o všech přijatých AD za předchozí období.

II PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části práce se zaměříme na konkrétní kroky jednotlivých subjektů mezinárodního obchodu, jež jsme zmínili v teoretické části. Prvně se zaměříme na zavedení AD EU a poté rozebereme způsoby, důvody a následky obcházení uložených AD.

Završením praktické části bude případová studie zavedeného AD na konkrétní výrobku. V rámci studie budou popsány konkrétní jednání jednotlivých subjektů zapojených do obchodu se zkoumaným zbožím od zjištění dumpingu až po opětovné prodloužení uloženého konečného AD.

1 Zavedení AD

Postup pro zavedení AD je uveden v Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. V této kapitole si vysvětlíme stěžejní pasáže z uvedeného nařízení.

1.1 Zahájení řízení

Řízení o zavedení AD je zahájeno písemným podáním fyzickou nebo právnickou osobou nebo sdružením bez právní subjektivity, která jedná jménem výrobního odvětví EU. Cílem řízení je zjistit existenci, rozsah a účinek údajného dumpingu.

V podání podnětu k zahájení řízení má stěžejní úlohu výrobní odvětví EU, jež může vedle EK, navrhnout prošetření dumpingových dovozů. V případech, kdy dochází k faktické újmě v rámci daného odvětví nebo se cítí být ohroženo možnou újmou, mohou jeho zástupci podat podnět EK na prošetření předmětných dovozů.

Jedná se o klíčový nástroj pro ochranu vlastního trhu EU, jež není svěřen pouze do rukou EK, ale současně byla odpovědnost přenesena i na samotné výrobní odvětví, jež mívá aktuálnější přehled o situaci na vnitřním trhu. Současně samotné výrobní odvětví je citlivější ve vnímání změn na trhu než EK.

Podnět se podává EK nebo členskému státu, který jej EK postoupí. EK zasílá obdržené podněty všem členským státům. Obsahem podnětu jsou dostatečné důkazy o dumpingu, způsobené újmě a příčinné souvislosti mezi dovozem dumpingových výrobků a údajnou újmou. K tomu, aby bylo zahájeno šetření je nutné, aby podnět byl podán výrobním odvětvím EU nebo jeho jménem, pouze za podmínky, že je

podporován výrobci v EU, jejichž souhrnná výroba tvoří 50% celkové výroby daného zboží EU.

Důkazy o dumpingu a újmě se při rozhodování o zahájení šetření posuzují společně. Pokud nejsou doložené důkazy dostatečné, podnět se odloží a šetření zahájeno nebude. Podnět může být ze strany navrhovatele stažen a hledí se na něj, jako by nebyl podán. V případě, že šetření nebude zahájeno, informace o podnětu se nezveřejňují.

Pokud se prokáže dostatek důkazů, na jejichž základě bude zahájeno řízení, EK zveřejní oznámení o zahájení do 45 dní od podání podnětu v Úředním věstníku EU. V tomto oznámení EK vyhlásí zahájení šetření, kdy označí konkrétní výrobek (výrobky) a země, jichž se šetření týká. Uvede souhrn získaných informací a stanoví lhůtu pro předložení podstatných informací pro šetření.

Po zahájení řízení začne EK šetřit, zda dochází k dumpingovým dovozům a újmě. Tato šetření jsou prováděna současně. Subjektům, jež jsou účastníky řízení, se zasílají dotazníky se stanovenou lhůtou pro jejich zodpovězení. Současně se požadují od členských států informace ve vztahu k dováženému zboží. Po získání všech potřebných údajů EK provede jejich vyhodnocení. V rámci šetření EK také může provádět šetření na místě za účelem ověření poskytnutých údajů. V rámci šetření je rovněž prostor pro osobní setkání zúčastněných stran za účelem přednesení jednotlivých stanovisek k danému šetření. Může být provedena i konfrontace mezi stranami rozdílných zájmů.

Zahájení antidumpingového šetření není překážkou pro celní odbavování dotčených výrobků na celním území EU.

1.2 Prozatímní opatření

Bude-li před ukončením šetřením zjištěno, že jsou naplněny podmínky pro uložení AD a je v zájmu EU zabránit další újmě, může EK uložit prozatímní AD. Toto clo však může být uloženo nejpozději do devíti měsíců od zahájení řízení. V praxi se prozatímní clo ukládá po provedeném šetření na místě.

Výše prozatímního cla nesmí překročit zjištěné dumpingové rozpětí. Uložení tohoto cla znamená, že při dovozu daného zboží bude při propuštění zboží do volného oběhu provedeno zajištění částky cla odpovídající hodnotě prozatímního cla. Prozatímní clo se ukládá maximálně na devět měsíců, dřívější ukončení je možné ukončením celého šetření.

1.3 Ukončení šetření

Antidumpingové šetření může být ukončeno dvojím způsobem. Buď je AD přijato či nikoli. Opatření nebudou přijata, pokud bude zjištěno, že dumping v daném případě nenastal, žádná újma nebyla způsobena a AD by bylo proti zájmům EU. Se stejným výsledkem bude šetření ukončeno, pokud zjištěné dumpingové rozpětí nebo objem dovozu jsou nepatrné nebo pokud byl podnět stažen a není důvod pro jeho další prošetření.

Dojde-li ke zjištění existence škodlivého dumpingu a ohrožení zájmů EU, je na EK, aby přijala nezbytná opatření, tedy konečné AD. V souladu s právem EU výše konečného AD je stanovena na nižší úroveň dle dumpingového rozpětí nebo rozpětí újmy. AD je ukládáno zpravidla na pětileté období. Bylo-li před uložením konečného AD uloženo prozatímní clo, EK rozhodne, zda se zajištěné částky tohoto cla vyberou v plné výši nebo částečně.

Výrobci dumpingového zboží mohou nabídnou EK závazek, že změní cenu svých výrobků pro vývoz nebo že přestanou výrobky na území EU vyvážet. Bude-li přistoupeno na daný závazek, nejsou vůči těmto výrobcům uplatňována žádná prozatímní ani konečná AD. Výhodou pro tyto výrobce v EU je skutečnost, že zvedne-li se cena zboží pro vývoz do EU, zvýší se jejich zisk. Naopak příjemcem AD je EU a její členské státy.

Nařízení o uložení konečného AD stanoví možnosti přezkumu uloženého cla. Nejčastějším důvodem pro opětovné prošetření uloženého konečného AD je v případě zjištění obcházení uloženého AD a před ukončením jeho účinnosti. Při opětovném šetření se zkoumají důvody žádosti o přešetření a opatření mohou být rozšířena na dovoz zboží z dalších zemí nebo na další produkty ze stejné země, pokud existují důkazy o obcházení uložených cel nebo důkazy o nesprávných cenách uváděných v rámci původního šetření. Cílem je zamezit zjištěnému obcházení. V případě opětovného přezkoumání a zjištění, že jejich zavedení je v zájmu EU, mohou být AD rozšířena na dalších pět let.

Proti rozhodnutí o uložení AD je možné se odvolat k Evropskému soudnímu dvoru. Bude-li z jeho strany clo zrušeno, budou zaplacená cla vrácena.

2 Obcházení AD

„Antidumpingová cla byla popsána jako důležité „rozhraní“, jehož prostřednictvím mohou svobodný trh a intervenční ekonomiky vzájemně působit a koexistovat v rámci globalizovaného systému založeného na pravidlech.“³⁵

AD je uloženo na konkrétní produkty pocházející z konkrétní země. Všeobecně známe několik způsobů vyhnutí se placení uloženého AD. Jednak jde o překládku zboží podléhající tomuto clu v zemi, pro kterou nejsou stanovena žádná AD při dovozu zboží, nebo provedením výrobní operace u daného produktu v jiné zemi za účelem získání jejího původu, anebo konečně úpravou produktu jako takového, aby neodpovídalo svým charakterem, použitím a složením produktu, který podléhá AD.

První dvě zmíněné možnosti jsou založeny na změně země původu zboží, aniž by došlo k jakékoli změně zboží samotného. Poslední možnost pracuje se způsobem, kdy dojde ke změně původního zboží a tím zboží nebude odpovídat definici výrobku v antidumpingovém nařízení. Obava z uvedených nadnárodních praktik, které mají dopad na uložená ochranná opatření, vyvolávají potřebu disponovat právními předpisy v zemích dovozu, kterými by bylo možno dané obcházení omezit, ideálně mu zamezit úplně. Proto EU přijala nařízení k ochraně vlastního trhu proti dumpingovým dovozům ze zemí, které nejsou členy EU.

Pravidla stanovená v uvedeném nařízení umožňují použít ochranných opatření na zboží, které nebylo uvedeno v původním opatření proti dumpingovým dovozům, ale zavedením AD došlo prostřednictvím tohoto druhu zboží k obcházení dovozních opatření, proto může být ochranné opatření rozšířeno i na tento produkt. Právě v případech, kdy bude skutečně zjištěno, že je snaha obcházet AD prostřednictvím dovozu jiného, obdobného produktu, může být toto clo rozhodnutím rozšířeno i na příslušný zástupný produkt.

Uložení AD může zajít až tak daleko, že může být uloženo i na výrobky, které byly z původního zavedeného AD výslovně vyloučeny. Toto může být provedeno na základě šetření obcházení AD navrženého některým z legitimovaných subjektů, kdy výsledkem šetření může být rozšíření AD na další produkty. Jedná se o rozšíření

³⁵ DE BAERE, Philippe, DU PARC, Clotilde, VAN DAMME, Isabelle. *The WTO Anti-dumping Agreement. A Detailed Commentary*. Oxford: Cambridge University press. 2021. 548 p. [online vybrané kapitoly]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: [Wto anti dumping agreement detailed commentary | International economic and trade law, WTO law | Cambridge University Press](#). s. 10.

původní působnosti antidumpingového nařízení nikoli o zavedení nového AD jako takového. Aktivním obcházením uloženého AD účastníky mezinárodního obchodu, může být rozsah AD značně rozšířen. Subjekty účastníci se mezinárodního obchodu tak vlastním chováním ovlivňují, na které zboží bude AD uloženo.

Při tvorbě pravidel a postupů pro použití AD je nutné vzít v úvahu, že toto opatření vyvolá napětí mezi nutností vytvořit opatření proti jeho obcházení, aby bylo zajištěno jeho účinné uplatňování a na druhé straně vysoké potenciální riziko použití zabránění obcházení jako důvodu ke zvýšení dosahu antidumpingových opatření. Zásada proporcionality by měla zabránit takovému kompromisu a zajistit, že AD nebudou uplatňována k ochranářským účelům, ale budou sloužit k účinnému vymáhání uplatňovaného AD.

Zásada proporcionality byla použita ze strany Soudního dvora EU, kdy konstatoval, že uplatnění AD je možné pouze na zboží, které se skutečně účastní jeho obcházení, nikoli na jakékoli zboží pocházející z třetí země, která je využívána pro obcházení AD.³⁶

Uložené AD jednoznačně snižuje zisky společnosti dovážející dotčené zboží. Jeho zavedení vytváří podmínky k úvahám o možnostech jeho obcházení. Vliv politiky, konkrétně daňové politiky, na úniky je předmětem značného zájmu společnosti a mnoha studií. Mezi první osoby, které se daným předmětem zabývaly, byli Allingham a Sandma, kteří ukazují, že elasticita daňových úniků s ohledem na sazbu daně je nejednoznačná v závislosti na neochotě daňových poplatníků k riziku a k trestu za daný únik. Zvýšením daňových sazeb jsou úniky atraktivnější a také fakticky snižují bohatství daňových subjektů. Současně do dané rovnice vstupují ještě příjmové efekty, čímž je obtížné měřit daňové úniky. Jedno nastavení, ve kterém je možné sledovat a měřit daňové úniky, je v případě cel.³⁷

Poptávka po úniku je spojena s celní politikou. Čím vyšší je sazba zavedeného cla, tím větší je výhoda ekonomických subjektů při procházení úniků, a proto je po nich i větší poptávka. Mnohdy však ochota subjektů zapojit se do obcházení cla závisí i na

³⁶ Viz Rozsudek ze dne 26. září 2000, *Starway SA vs. Council of the European Union*, T-80/97 Sb. rozh. s. II-3103. Bod 113.

³⁷ Viz MISHRA, Prachi, SUBRAMANIAN, Arvin, TOPALOVA. *Petia. Policies, Enforcement, and Customs Evasion: Evidence From India*. International Monetary Fund. 2007. 42 p. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/5125363_Policies_Enforcement_and_Customs_Evasion_Evidence_From_India. s. 1.

tom, jaká je pravděpodobnost, že bude únik zjištěn, anebo na možnosti snížení toto rizika na minimum (např. lobováním nebo podplácením).

Daňové úniky lze provést bez dodatečných nákladů, ale existuje zde riziko, že budou odhaleny při jejich páchání, naopak některá obcházení AD mohou vyžadovat značené množství dodatečných nákladů, např. změna fyzických vlastností zboží, stěhování výroby do jiného státu nebo expedice zboží jinou cestou.

Každá z nekalých praktik vyhnutí se AD vyžaduje jinou míru dodatečných nákladů a představuje jinou míru pravděpodobnosti odhalení. Čím lépe bude obcházení provedeno, tím menší je pravděpodobnost, že bude odhaleno, naopak bude-li obcházení provedeno nedbale, bude jejich odhalení snazší. Čím důležitější subjekt na trhu, čím větší má kontrolu nad trhem nebo čím více ovládá trh, tím více bude motivován k tomu, aby se jeho náklady nezvýšily. Elasticita obcházení se snižuje, pokud je vysoká pravděpodobnost jeho zjištění. Zvyšuje-li se clo, růst možnosti obcházení bude menší, pokud pravděpodobnosti chycení je vyšší.

2.1 Způsoby obcházení AD

Obcházením se dle nařízení EU rozumí změna obchodních toků mezi třetími zeměmi a EU nebo mezi jednotlivými subjekty v zájmové zemi a EU. Změna těchto toků je způsobená praktikami, zpracovatelskými postupy nebo pracemi, pro něž neexistuje dostatečné opodstatnění nebo ekonomický důvod mimo uloženého dodatečného cla. O této skutečnosti musejí být doloženy důkazy o újmě nebo o tom, že účel uloženého cla je mařen.³⁸

Tab. 1 - Přehled praktik obcházení AD s mírou dodatečných nákladů a pravděpodobnosti odhalení při dovozu zboží

PRAKTIKA OBCHÁZENÍ		MÍRA	
Název	Popis	Dodatečných nákladů	Pravděpodobnosti odhalení při dovozu
Předložení falešných dokladů	pozměněné či nepravdivé doklady předložené při řízení o zavedení cla	nízká	vysoká
Změna sazebního zařazení	prostá záměna sazebního zařazení, beze změny produktu	žádná	vysoká

³⁸ Viz Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Úř. věst. L 176, 30. června 2016. s. 21 a násl. čl. 13

Návratná úprava zboží	úprava zboží s cílem odstranit funkčnost zboží, snadná vratitelnost funkce	minimální	vysoká
Podobné zboží	náhrada zboží jiným zbožím se stejným způsobem použití	nízká	vysoká
Nepatrná změna zboží	změna vlastností zboží se zachováním původní funkčnosti	nízká	nízká
Zneužití zvýhodněného zacházení	nesprávné deklarování zboží od subjektu, jež má stanovenou menší sazbu cla	minimální	nízká
Překládka zboží	přeložení zboží v jiné třetí zemi a tím získání jiného původu zboží	vyšší	nízká
Změna výrobního místa	přesunutí částí výrobních prací do jiné země	vysoká	nízká
Přesměrování obchodu	oficiální dovoz zboží do jiné země a následný vývoz do EU s novým místem vývozu	vysoká	nízká

Zdroj: vlastní zpracování autorem

Zaměříme se důkladněji na výše uvedené praktiky obcházení z hlediska jejich nákladů a pravděpodobnosti, že budou odhaleny.³⁹

Předložení upravených dokumentů

Snaha vyhnout se AD začíná v okamžiku vyhlášení zahájení šetření dumpingového dovozu, kdy se vývozci snaží EK přesvědčit, že oni jsou ti, kteří dumpingové výrobky nedovážejí. To se děje na základě různých pozměněných, upravených či padělaných předkládaných dokladů.

Takto upravené dokumenty jsou však snad zjistitelné, neboť EK v rámci šetření provádí zkoumání a ověřování, kdy změny v dokladech bývají odhaleny.

Změna sazebního zařazení zboží

Prakticky jde o to, že zboží bude pro celní účely deklarováno jako jiný druh zboží při využití sazebního zařazení zboží, které je popsáno obecně s vyloučením vyjmenovaných druhů. Většinou se subjekty u tohoto druhu podvodu nemohou moc odchýlit od skutečně dovezeného zboží, protože reálné dovážené zboží je uvedeno na faktuře, takže určitá část daného popisu musí být při sazebním zařazení zboží zachována. Nejde při dovozu kovových trubek označit zboží jako dřevěné hračky. Mnohem pravděpodobnější bude zboží deklarovat jako plotové trubky nebo trubičky z kovu. Tento způsob je však velmi primitivní. V rámci celního řízení může být zboží

³⁹ Jednotlivé praktiky vycházejí ze zkušeností a znalostí autora získaných odbornou praxí.

podrobeno celní kontrole a v jejím průběhu se okamžitě přijde na chybné deklarování zboží. Dále i při provedení rizikové analýzy ze strany celních orgánů s porovnáním zboží, které subjekt prezentuje na svých internetových stránkách, se dá lehce odhalit, že zboží bylo zařazeno chybně. Tento způsob podvodného jednání nestojí subjekt žádné dodatečné náklady. Jedná o nejjednodušší a nejméně nákladný způsob vyhnutí se AD, ale míra odhalení je nejvyšší.

Návratná změna zboží

Další možností je provést úpravu produktu bez jeho výrazné změny. Většinou se nebude jednat o to, že by byl změněn účel použití zboží či jeho složení, ale pravděpodobně bude upravena jeho konkrétní funkčnost. Například u elektroniky je možné lehkou úpravou výrobku či jeho softwaru způsobit, že určitá funkce bude zakázána, nebo nebude funkční. Po dovozu takového zboží a provedení všech celních formalit bude provedená úprava vrácena zpět a zboží bude opět plně funkční. V některých případech si může tuto funkčnost, která byla naoko odstraněna, opět zprovoznit i konečný uživatel. Dovozce v rámci nabídky odběratelům daného zboží tuto možnost veřejně připustí a třeba i doporučí provedením aktualizace nebo instalace doplňkového softwaru.

Náklady na tento typ obcházení jsou relativně nízké, ale opět relativně lehce zjištělné. Pokud dovozce uvádí veřejně v návodu ke zboží možnost, že u výrobku lze snadným zásahem zprovoznit další jeho funkce, lze toto obcházení snadno odhalit a tím zjistit jeho pravý účel použití či všechny jeho skutečné možnosti užití či použití.

Celní orgány mají možnost z dovezeného zboží odebírat vzorky zboží, které postoupí laboratornímu zkoumání a zkoušení a tím jsou schopny tyto úpravy odhalit.

Podobné zboží

Definice obdobného výrobku je stanovena na výrobek, který je shodný, tj. podobný ve všech ohledech posuzovaného výrobku nebo pokud takový výrobek není, tak jiný výrobek, který není podobný ve všech ohledech, má vlastnosti úzce se podobající vlastnostem posuzovaného výrobku.⁴⁰

Jedná se o výrobek, jenž nesplňuje definici výrobku spadajícího pod zavedené AD, ale svým účelem použití jej může nahradit. Pokud by uvedené bylo dováženo bez

⁴⁰ Viz Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Úř. věst. L 176, 30. června 2016. s. 21 a násl. čl. 1

omezení, docházelo by k obcházení původního zboží a tím by nebylo dosaženo kýženého cíle, tedy ochrany domácích výrobců a zamezení újmě EU.

Nepatrná změna zboží

Budou-li provedeny pouze mírné úpravy stávajícího zboží, je zde vyšší míra pravděpodobnosti, že dovezené zboží bude označeno jako produkt podobný tomu, na něž se vztahuje AD. Mírnou úpravou myslíme takovou změnu, jež nezmění vzhled výrobku, ale jeho strukturu či složení, ale jeho hlavní funkce je zachována. Tím se zboží stane rozdílným od výrobku, na něž se vztahuje AD, ale účel použití je stejný.

Rozdíl od předchozí způsobu obcházení zavedeného cla, je v tom, že jde o změnu trvalou, tedy nevratnou, jež však nemá vliv na použitelnost výrobku a není tedy nutné informovat zákazníky o tom, že je třeba učinit dodatečné úpravy na zboží. Tento způsob obcházení je možný zjistit pouze laboratorním zkoumáním a zkoušením odebraného vzorku zboží při dovozu. Vzhledem k tomu, že zboží při dovozu musí být téměř vždy k dispozici celním orgánům, je pravděpodobnost odebrání vzorku takového zboží velmi vysoká, neboť u zboží, na něž je zavedeno AD je vysoká míra rizika jeho obcházení a tím je pro celní orgány zásadní takovéto možnosti zamezit.

Zneužití zvýhodněného zacházení

Další nabízenou variantou je, že zboží bude deklarováno od subjektu, který je uveden v rámci antidumpingového nařízení jako subjekt, který v průběhu šetření AD spolupracoval a tím získal nižší míru zatížení AD. V těchto případech je nutné při celním řízení předložit fakturu, která bude obsahovat konkrétní ustanovení prokazující, že zboží je původem od spolupracujícího subjektu. Takováto faktura je relativně lehce zfalšovatelná a přichází v úvahu i možnost, že výrobce se může s tímto subjektem domluvit, že za úplatu bude vystavovat doklady i na zboží, které pochází od jiného subjektu.

Odhalení tohoto způsobu podvodu už není tak jednoduché učinit. Pokud celní orgány nemají pochybnosti o pravosti faktury, není důvod provádět zahraniční prověření předložené faktury v zemi původu. Mnohdy se na skutečnost, že spolupracující subjekt vystavuje faktury i za jiného výrobce přijde až díky porovnání výrobních údajů, které byly subjektem předloženy v rámci řízení o AD nebo při osobní návštěvě zástupců EU za účelem šetření týkající se daného AD. Pak může být ze strany vyšetřovatelů zjištěno, že spolupracující výrobce není schopen množství zboží, které údajně vyrobil, skutečně vyprodukovat. Jeho provozní kapacity a rozsah výroby

nejsou schopny pokrýt takový objem výroby, který odpovídá množství zboží skutečně dovezeného do EU.

Vyvstává zde však otázka, zda spolupracující subjekt bude ochoten se na takovém podvodu podílet nebo spíše za jakou cenu. Po zjištění podvádění by došlo k doměření ušlého AD a je otázka, do jaké míry by bylo zapláceno clo i za zboží, které bylo skutečně vyrobeno spolupracujícím subjektem a tím by utrpěly újmu i subjekty, které s daným podvodem neměli nic společného. Současně by se subjekt stal nedůvěryhodným a jeho pověst a dobré jméno by bylo poskvrněno, což by se mohlo odrazit v jeho budoucích obchodních stycích.

Překládka zboží

Ekonomicky nákladnější variantou je překládka zboží v jiné zemi v průběhu jeho přepravy. Většinou se jedná o zemi, která je místem, kde se sbíhá více přepravních cest, aby nebylo jednoduše zjištěné, odkud bylo zboží dopraveno. V přístavu dané země pak dojde k vyložení kontejneru z lodě a dočasnému uskladnění. Následně dojde k naložení zboží na další loď s jinými doklady, potvrzující původ zboží v dané zemi. Může se jednat pouze o „jednoduché“ naložení kontejneru z jedné lodi na druhou, ale může jít i o přeložení samotného zboží z jednoho kontejneru do druhého.

Opět záleží na nákladech, které je subjekt ochoten vynaložit na konkrétní podvod. Mnohdy se může jednat o to, že zboží v průběhu překládky bude přebaleno do jiných obalů, které budou mít označení či popisy v jazyce země překládky. Někdy dané obaly může mít již zboží, které přišlo ze skutečné země původu a pouhým přeložením zboží do jiného kontejneru se může jevit, že došlo k určité úpravě zboží a tím zboží získalo jiný původ. Ve skutečnosti, však nebyla provedena žádná úprava zboží.

Tento sofistikovanější způsob obcházení výměnou kontejneru či obalového materiálu anebo pouhého označení či rozlišovacích znaků a symbolů na zboží je pro celní správu nacházející se tisíce kilometrů od země překládky složitá a nákladná a mnohdy i neproveditelná.

Změna výrobního místa

Neposlední v řadě známe způsob obcházení AD převedením části montážních či výrobních prací do jiné země a tím nahrazením pravého původu zboží původem země, kde byla provedena daná úprava. Tento způsob vyhnutí se AD je nejnákladnější. Jde o zajištění nových výrobních prostor, jejich vybavení, zaplacení nové výrobní síly,

získání nových povolení atd. Byť se jedná o ekonomicky nákladný způsob, je však z pohledu vyhýbání se uloženým AD prakticky nezjistitelný.

Přesměrování obchodu

Další způsob vyhnutí se uložením AD je přesměrování obchodu. Přesměrování obchodu a překládka jsou často považovány za shodnou praktiku. Obojí jsou prostředky legálního nepřímého vývozu prostřednictvím zprostředkovatelů v třetí zemi. Přesměrování obchodu dochází k tomu, že v třetí zemi je zboží opět vyvezeno, a proto musí dojít k celnímu odbavení na vývoze. Samo o sobě přesměrování nezmění původ zboží. Důvod využití tohoto způsobu pro vyhnutí se AD je skutečnost, že při vývozu v třetí zemi je uvedena země původu ze skutečné výrobní země na zemi, kde došlo k reexportu a tím dojde k nelegálnímu obejití uloženého AD.

Pro výrobce je mnohem snazší spolupracovat a domluvit se s osobami z jiné země nacházející se geograficky blízko zemi výrobce nebo se zemí jejíž obyvatelstvo je více etnicky zastoupené osobami, které tvoří menšinu země výrobce. Spolupráce spočívá zejména v zařizování odpovídajících dokumentů pro vývoz. Takovéto země jsou ideálními kandidáty pro usnadnění úniků na cle díky sníženým nákladům na dopravu a tajným dohodám o přesměrování obchodu.

2.2 Dopady obcházení

Jak jsme si již uvedli, nižší míra pravděpodobnosti odhalení je v případě překládky a nejmenší je u změny místa části výroby. Jedná se o logický důsledek zvoleného způsobu obcházení. Bude-li provedena pouze lehká změna zboží s nejnižšími náklady, aniž by došlo ke změně místa výroby a expedice, pak snaha obejít uložené AD je pouze ve změně charakteru, vlastnostech či funkcích zboží a míra rizika zjištění skutečného zboží a odhalení podvodu jsou velmi vysoká.

Naopak metoda překládky zboží se změnou deklarovaného původu zboží sice znamená dodatečné náklady na dopravu, ale kromě zjištění, že zboží je stejný produkt, jako zboží podléhající AD, nebude splňovat podmínku zemi původu. V těchto případech by musely odpovědné orgány zjistit původ zboží v zemi, na níž je AD uloženo.

U změny části výrobního podniku dochází k úpravě zboží v jiné zemi než v zemi výroby a tím zboží bude mít jiný původ než v zemi, na kterou je uloženo AD. Počáteční investice do obcházení je sice nejvyšší, ale míra pravděpodobnosti zjištění podvodu je nejnižší.

Optimálním způsobem obcházení AD a tím i nejvíce využívaným je provedením překládky zboží v jiné zemi než zemi výroby. Jedná se o střední cestu ve vztahu k nákladům i k odhalení. Dá se říct, že subjekty porovnají nárůst ceny zboží po zatížení AD s hodnotou dodatečný nákladů na jejich obejití a pokud náklady na obcházení nebudou vyšší než nárůst ceny, je pro ně ekonomicky výhodnější zvolit jednu z forem obcházení.

To vše vyžaduje nejen další finanční náklady, ale k tomu je potřeba vše toto vymyslet a naplánovat, což zabere čas a současně má dopad na nefinanční oblast života subjektů. Současně je nutné vzít v úvahu i druh zboží. Ne každá komodita je přepravována stejným způsobem nebo za stejných podmínek. Nejčastější způsob přepravy zboží z třetích zemí, zejména z východních států světa, je využitím lodní dopravy, kdy zboží je uloženo v kontejnerech. Proto je nutné v případech překládky či změny místa výroby brát v úvahu i trasy námořní dopravy a počítat i s případnými omezeními či nebezpečími, která jsou s nimi spojena, např. fyzicko-geografické podmínky, zejména hloubka a šířka námořních cest a směr mořských proudů a větrů, nebo pirátství.⁴¹

Jakákoli změna či úprava provedená na celním území Unie či v sousedních státech je snadněji odhalitelná, než ta, která byla provedena v zemi výroby nebo v zemi s ní sousedící. Mnohdy i z důvodu neochoty spolupráce úřadů a subjektů v třetích zemích, jiných obchodní praktik, zvyklostí a nedostatečného vedení záznamů, ztěžují odhalení provedeného podvodu. Současně pokud celní orgány zjistí, že zboží pochází z jiného státu než je deklarováno, automaticky to neznamená, že zboží pochází ze země, na kterou je uvaleno AD. Je nutné dokázat, že zboží má původ skutečně ze země, ze které byl zjištěn vývoz dumpingových výrobků.

„Antidumpingové clo, obvykle mnohem vyšší než odpovídající běžná celní sazba, mohou způsobit okamžité a významné narušení toků mezinárodního obchodu.“⁴² Obcházení AD se neděje pouze u zboží pocházejícího od jednoho výrobce. Pak je snaha obcházet clo hromadná a tím dojde ke změně toku daného zboží, a to je velmi nápadné. Dochází tak k rozšíření působnosti AD na jiné země původu a neustálé

⁴¹ Viz WAISOVÁ, Šárka a kol. *Atlas mezinárodních vztahů. Prostor a politika po skončení studené války*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. s. 72, 76.

⁴² LIU, Xuepeng, SHI, Huimin. *Anti-dumping duty circumvention through trade re-routing: Evidence from Chinese exporters*. The World Economy. 2018. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné online <https://www.freit.org/WorkingPapers/Papers/TradePatterns/FREIT1124.pdf>. s. 1.

využívání praktik obcházení, zejména těch nákladnějších, není nakonec tak výhodné, protože dodatečné náklady jsou příliš vysoké.

Je nutno vzít v úvahu jak samotné vypětí a stres při provádění obcházení a vyhýbání se povinnostem, tak i skutečnost, že na použitou praktiku se může přijít i následně po jejím provedení. Vzhledem k tomu, že clo lze na celním území EU doměřit až do 3 let od jeho vzniku, tedy od dovozu zboží na celní území Unie, jde o vysokou pravděpodobnost jejího odhalení. Současně v případech, kdy se zjistí, že způsob obcházení AD mohl být důvodem pro zahájení trestního stíhání bez ohledu na osobu spáchání ani na místo spáchání, je možné clo doměřit po dobu 10 let od jeho vzniku. Tato lhůta je opravdu dlouhá a tím je i vyšší pravděpodobnost, že se podvodné jednání odhalí.

Mnohdy bývá následné doměření dlužných částek cla pro subjekty likvidační. Záleží na celkovém množství zboží, kterým bylo AD obcházeno a hodnotě zboží včetně nákladů na dopravu. Obvykle při zjištění dané praktiky obcházení lze počítat s tím, že byla použita u všech či většiny dovozů daného zboží. Sazby zavedeného AD bývají vysoké a částky doměřeného cla mohou být i extrémně vysoké, řádově v milionech korun.

Vyšetřování ze strany EK musí dokázat, nejen skutečnost, že došlo k obcházení uloženého AD, ale také skutečnost, že se tak stále děje. Tato podmínka je důvod rozšiřování stávajícího AD. Subjekt (většinou vyrábějící vývozce) může požádat o výjimku ze stanovení AD.

Udělování výjimek je důležité z hlediska zajištění přiměřenosti. Tyto výjimky slouží k zabránění diskriminace mezi subjekty, které skutečně AD obcházejí a těmi, které tak nečiní. Subjekty musí věrohodně prokázat, že dovozní opatření skutečně neobcházejí, ani neobcházely. Své vyjádření musejí doložit důkazy, že původ zboží se liší od země dumpingu nebo skutečnost, že dovážené zboží je odlišné od toho dumpingového. EK může v rámci udělení výjimky požadovat záruky, že subjekt, který se již v minulosti dopustil obcházení AD, nebude v této praxi pokračovat. Záruky mohou spočívat v zachování stanovené cenové hladiny výrobku nebo zavedení množstevního omezení, které subjekt může dovézt. Záruka formou omezení může být uložena pouze na cenovou hladinu nebo na dovezené množství, jiná omezení nejsou možná.

Obcházení AD se děje hned z několika důvodů. Jednak se vývozci či dovozci zboží snaží vyhnout zaplacení AD nebo se chtějí vyhnout cenovému dopadu AD na

cenu zboží. Výsledkem úspěšného obejití zavedeného cla je, že na zboží se AD nevztahuje nebo na zboží se platí AD, ale to nemá dopad na cenu zboží na trhu, a proto nemá za následek odstranění podstatné újmy způsobené dumpingem.

Zavedení AD vede k tomu, že subjekty začnou přemýšlet, zda se jim dovoz daného zboží za nově stanových podmínek vyplatí. V případě, že náklady na pořízení daného zboží jsou příliš vysoké, nutí je to k zamyšlení se nad možností vyhnoutí se zavedených opatření. Pak záleží na subjektu, jak moc je ochoten riskovat a jaké dodatečné náklady je ochoten vynaložit. Zavedení AD vede v konečném důsledku ke snaze je obejít. Proto je na EU, aby po jeho zavedení zkoumala, zda existuje snaha či praxe jeho obcházení.

Podle studie Liu a Shi⁴³ má zavedení AD přímý a nepřímý dopad na zainteresované země. Pokud EU zavede AD na dovoz zboží ze země A základním přímým účinkem je zničení obchodu s touto zemí. Jednak dojde k tomu, že země A bude více vyvážet do jiných zemí a vývoz do EU bude klesat. Druhým efektem je, že dovoz do země A postupně klesá. Domácí firmy v zemi A po zavedení AD vyvážejí méně zboží do EU a více se zaměří na svůj domácí trh. V konečném důsledku tím dochází i ke snížení celkového množství zemí, se kterými obchoduje. Další přímým dopadem je odklonění obchodu, tzn. zvýšení dovezeného množství daného zboží z jiných zemí než je země A. Nepřímým účinkem je dopad na vzorec mezinárodního obchodu. Pokud EU zavede AD na dovoz zboží ze země A, ovlivní to dovozy a vývozy této země. Tím konkurence v zemi A sníží svůj dovoz do jiných zemí.

AD je omezující opatření obchodu přijaté dovážejícími zeměmi, aby čelily nekalým obchodním praktikám. Samy o sobě mohou bránit světovému obchodu pokud jsou využívána k protekcionistickým účelům. I přes existenci kritiky a uvádění negativních dopadů AD jsou v současné době hojně využívána při ochraně domácího trhu a podpoře domácího průmyslu. WTO použití AD nezakazuje, naopak je uvádí jako nápravný prostředek obchodu v rozsahu, v jakém jsou řízeny konkrétními právními předpisy stanovenými v dohodách WTO. V posledních letech je obcházení AD jako akt úniku, nebo provedení umělé operace, s cílem zabránit jeho aplikaci a tím poškodit jeho účel zavedení, stalo důležitou politickou agendou. Jejich obcházení zahrnuje

⁴³ Viz LIU, Xuepeng, SHI, Huimin. *Anti-dumping Duty Circumvention Through Trade Re-routing: Evidence from Chinese Exporters*. 2016. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.freit.org/WorkingPapers/Papers/TradePatterns/FREIT1124.pdf>. s.6.

vyhýbání se přídavným clům, a to buď fiktivní změnou původu zboží nebo drobnou změnou jejich druhu, názvu či kategorie výrobku.⁴⁴

Dohoda WTO vyžaduje, aby v případě rozšíření zavedeného AD příslušné státy provedly nové vyšetřování. Stejně jako je třeba zkoumat, zda dovozci a výrobci neobcházejí AD, současně je potřeba prověřovat i zda odpovědné státy postupují při zavádění či rozšiřování AD v souladu s platnými právními předpisy. Proto je nezbytné postupovat dle mezinárodních pravidel pro regulaci způsobu jejich obcházení.

Jednání o pravidlech pro použití AD započala v roce 2001 v rámci jednání WTO v Dohá a stále jsou vedena jednání týkající se jejich použití. Z vyjádření předsedy vyjednávací skupiny vyplývá, že členové WTO chtějí pokračovat v diskusích o AD, ale celý proces změny antidumpingové dohody bude pravděpodobně výrazně delší a složitější.⁴⁵

⁴⁴ Viz KOBAYASHI, Tomihiko. *Can We Secure Consistency Between Rules of Origin and Measures to Prevent Circumvention of Anti-Dumping Measures Under the WTO Framework? —With Special Focus on the Recent Administrative and Judicial Trends in the U.S.-* . Ministry of Finance, Japan. 2021. [online]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: https://www.mof.go.jp/english/pri/publication/pp_review/ppr16_05_05.pdf. s. 2.

⁴⁵ Viz DE BAERE, Philippe, DU PARC, Clotilde, VAN DAMME, Isabelle. *The WTO Anti-dumping Agreement. A Detailed Commentary*. Oxford: Cambridge University press. 2021. [online vybrané kapitoly]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: *Wto anti dumping agreement detailed commentary | International economic and trade law, WTO law | Cambridge University Press*.s. 9.

3 Případová studie

Uvedme si výše uvedený postup zavedení AD a chování subjektů s cílem vyhnout se AD na konkrétním příkladě zboží deklarovaném jako otevřené síťoviny vyrobené ze skleněných vláken o velikosti buňky větší než 1,8mm na délku i na šířku a o plošné hmotnosti větší než 35 g/m² (dále jen „otevřené síťoviny ze skleněných vláken“).

Obr. 2 - Otevřené síťoviny ze skleněných vláken

Zdroj: Qinhuangdao Guangyu Fiberglass Co., Ltd., 2022 [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://cz.gyfiberglassproduct.com/fiberglass-mesh/roofing-fiberglass-mesh.html>

Obecně se otevřené síťoviny vyrábějí ze skleněných vláken a mají různou velikost buněk i plošnou hmotnost. Využívají se zejména jako výztužný materiál ve stavebnictví, např. vnější tepelná izolace, výztuha mramoru, podlah, k opravě stěn, nebo při výrobě řezných kotoučů.

V rámci mezinárodního obchodu, na základě nabídky a poptávky, bylo obchodováno se sledovaným zbožím v mezinárodním měřítku. Kupující a prodávající uzavírali obchody s cílem zajistit si vlastní ekonomické výnosy. K jejich maximalizaci využívali různé způsoby, jež se nelíbily jiným subjektům, které jejich chováním trpěly ekonomickou ztrátou.

3.1 Podnět

Toto chování vyústilo konci roku 2009 podnětem EK, který obsahoval informaci o dumpingovém dovoze některých otevřených síťovin pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „Číny“), jenž způsobuje podstatnou újmu výrobnímu odvětví EU.

Podnět obsahoval tvrzení o dumpingu, jež vycházelo ze srovnání hodnoty zboží s vývozními cenami výrobku při jejich prodeji na vývoz do EU. Rozdílem cen bylo stanoveno možné dumpingové rozpětí, jež pro Čínu bylo ve značeném rozsahu. K podnětu byly rovněž poskytnuty důkazy o tom, že dovoz uvedeného výrobku z Číny se celkově zvýšil, což vedlo k nepříznivým důsledkům pro celkový výkon a finanční situaci výrobního odvětví Unie.⁴⁶

3.2 Zahájení šetření

EK po prověření důkazů uvedených v podnětu shledala opodstatněnost jeho podání a zahájila šetření s cílem zjistit, zda je výrobek předmětem dumpingu, jenž způsobuje újmu výrobnímu odvětví EU a případně rozhodnout o uložení příslušných opatření.

EK vyzvala subjekty, jež se šetření dotýká, aby oznámily svá stanoviska, předložily informace a poskytly příslušné důkazy. Současně strany mohly požádat o slyšení z důvodu vyjádření svého postoje a argumentů ve vztahu k dumpingu, újmě, příčinné souvislosti a zájmu EU.⁴⁷

Antidumpingové šetření probíhalo od května roku 2010 do února 2011. Do šetření byly zapojeni žadatelé, výrobci v EU, výrobci v Číně, známí dovozci a známí uživatelé. EK rovněž informovala výrobce ve Spojených státech amerických, Kanadě, Chorvatsku, Turecku a TH, neboť uvedené země mohly být použity jako srovnatelné země.⁴⁸

Šetření se týkalo dovozů zboží v období od dubna 2009 do konce března 2010. V jeho průběhu bylo zjištěno, že podíl dovozu zkoumaného zboží do EU z Číny stoupl

⁴⁶ Viz Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. 2010. C 131, s. 6 a násled. Body 3 a 4.

⁴⁷ Tamtéž. bod. 5.

⁴⁸ Viz Nařízení Komise (EU) č. 138/2011 ze dne 16. února 2011 o uložení prozatímního antidumpingového cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 49, 17.2.2011, s. 9 a násled. Bod 3

o 32 %, kdy celkový podíl z dotčené země na trhu tvořil 51 %. To se projevilo na objemu výroby výrobního odvětví EU poklesem o 4 %.⁴⁹

Dalším zkoumaným bodem byla příčinná souvislost mezi dovozem dumpingového zboží a způsobenou újmou výrobnímu odvětví EU. V průběhu šetření byli posuzovány různé důvody, jež by mohly objasnit ztrátu podílu na trhu a objem výroby a prodeje, nicméně žádný z nich nedokázal objasnit tuto značnou ztrátu. Časově se ztráty kryjí se zvýšeným dovozem dumpingového zboží do EU. Na základě provedené analýzy byl vysloven závěr, že újmu způsobil dovoz zboží z Číny.⁵⁰

3.3 Prozatímní opatření

Již v průběhu šetření EK dospěla ke zjištění, že u předmětného zboží dochází k dumpingovým dovozům a rozhodla o uložení prozatímního AD na dovoz otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Číny. Nařízením Komise (EU) č. 138/2011 o uložení prozatímního AD na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky bylo uloženo prozatímní AD na konkrétní druh zboží, kdy sazby cla byly stanoveny vůči spolupracujícím výrobcům v rozmezí od 48,4 % - 62,9 % z čisté ceny včetně nákladů spojených s dodáním zboží na hranice EU před proclením a pro ostatní společnosti 62,9 %. Pod definici výrobku spadaly i zmíněné řezné kotouče ze skleněných vláken.

Uplatnění individuálních sazeb pro konkrétní výrobce bylo podmíněno předložením platné obchodní faktury, která musela obsahovat náležitosti stanovené v prozatímním nařízení. Pokud by obchodní faktura nebyla předložena se stanovenými náležitostmi, nebylo by možné zvýhodněnou sazbu AD přiznat. Prozatímní AD vstoupilo v platnost 17.02.2011.

Obcházení prozatímního opatření formou překládky zboží v MY

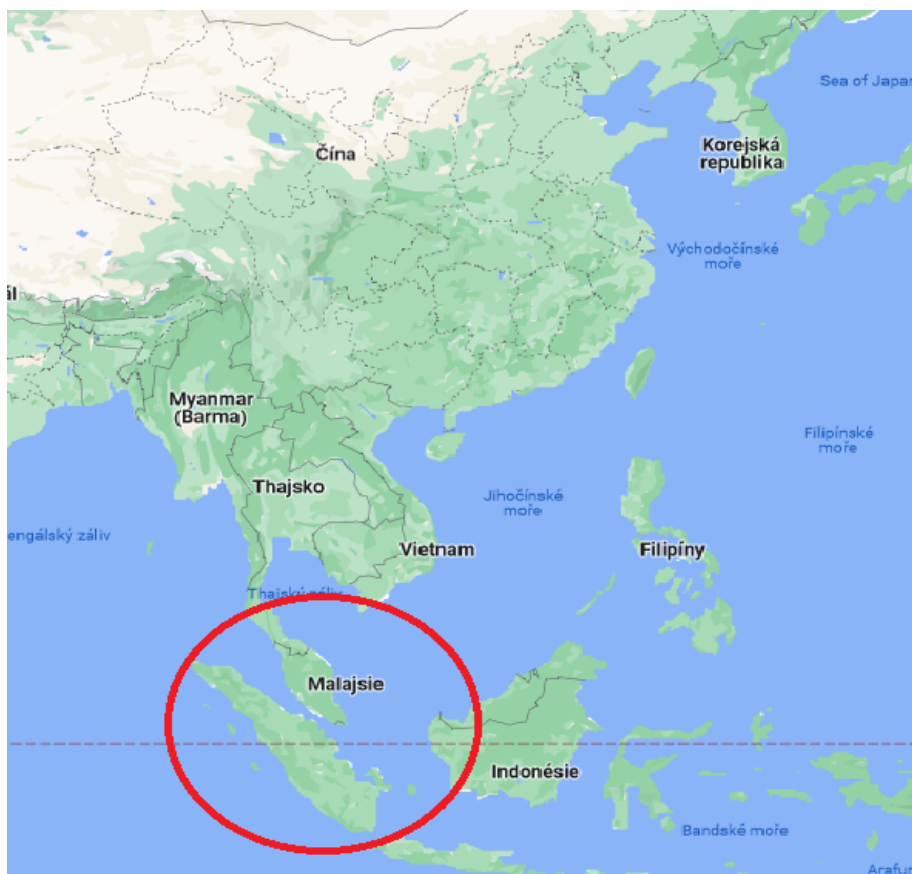
Vyvázející výrobci se již od zavedení prozatímního AD snažili změnit zemi původu zboží s cílem vyhnout se možnosti jeho stanovení na zboží při dovozu do EU, byť v dané době pouze prozatímně. Stanovení prozatímního AD bylo pro vyvázející výrobce znamením, že pravděpodobnost zavedení konečného AD na Čínu je vysoká.

⁴⁹ Viz Nařízení Komise (EU) č. 138/2011 ze dne 16. února 2011 o uložení prozatímního antidumpingového cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 49, 17.2.2011, s. 9 a násl. Body 66 a 73.

⁵⁰ Tamtéž, body 98 a 99.

Deklarováním jiného původu zboží než v Číně docílili toho, že zboží bez jakýchkoli změn a úprav mohlo být procleno bez stanovení ochranného prozatímního AD. Vyvázející výrobci si pro záměnu země původu vybrali geograficky nedalekou zemi MY.

Obr. 3 – Geografické zobrazení Číny a MY

Zdroj: Google [vyhledávač]. Google Inc. 2018. [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@16.363058,105.6094772,4.29z>

3.4 Uložení konečného opatření

Po šesti měsících platnosti prozatímního AD bylo přijato Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 791/2011 o uložení konečného AD a o konečném výběru prozatímně uloženého cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Číny.

Konečná opatření stanovená v tomto nařízení vycházela ze zjištění učiněných v rámci antidumpingového šetření s výsledným konstatováním, že jejich uložení je nutné, zejména vzhledem ke zjištěným dumpingovému rozpětí cen a k úrovni způsobené újmy výrobnímu odvětví EU. Prozatímně uložená AD, která byla při dovozu zaručena jistinou, se s konečnou platností vybrala, a to v souladu s konečnými antidumpingovými sazbami.⁵¹

V rámci šetření byly vyloučeny z definice výrobku podléhající AD řezné kotouče ze skleněných vláken, neboť jsou navazujícím výrobkem, který nemá stejné vlastnosti jako otevřené síťoviny a má odlišný způsob použití. Částky prozatímního cla, které byly na řezné kotouče při dovoze zajištěny, byly s konečnou platností vráceny. Dále byly uvolněny i částky, kde stanovené konečné AD bylo nižší, než částky stanoveného prozatímního cla.⁵²

Sazby konečného AD byly stanoveny pro spolupracující společnosti v rozmezí od 48,4 % do 62,9 % a ostatní společnosti 62,9 %. Opět bylo nutné při dovozu předložit obchodní fakturu se stanovenými náležitostmi pro uplatnění zvýhodněné sazby cla. Konečné AD bylo vybíráno od 4. srpna 2011.⁵³

Následně zavedené konečné AD vyvážející výrobce utvrdil v tom, že změna původu zboží v MY byla vhodná cesta jak se mu vyhnout. Tato nová obchodní taktika však netrvala dlouho.

⁵¹ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 791/2011 ze dne 3. srpna 2011 o uložení konečného antidumpingového cla a o konečném výběru prozatímně uloženého cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z České lidové republiky. Úř. věst. L 204, 9. srpna 2011, s. 11 a násl. Body 75 a 82.

⁵² Tamtéž, bod 15.

⁵³ Tamtéž, čl. 1 odst. 2 a 3.

3.5 Reakce subjektů na zavedení konečného AD

Podnět na obcházení formou překládky zboží v MY

Dne 27. září 2011 obdržela EK žádost o prošetření možného obcházení AD uložených konečným nařízením na předmětné zboží s návrhem na uložení celní evidence dovozu daného zboží z MY, bez ohledu na předkládaný původ zboží. Žádost dokládala důkazy o změně obchodních toků vývozu zboží z Číny a MY do EU, pro které mimo uložených ochranných opatření neexistuje žádné opodstatnění ani hospodářský důvod. Tato změna vyplývá z údajné překládky zboží z Číny v MY. Dalším důvodem pro zahájení šetření byly důkazy, které poukazyvaly na maření uložených opatření, pokud se jednalo o množství dovezeného zboží a jeho cenu na trhu vývozu.⁵⁴

Šetření obcházení formou překládky zboží v MY

Po obdržení jmenovaných důkazů zahájila EK šetření o dumpingu. Rovněž nařídila celním orgánům členských států, aby evidovaly dovozy některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z MY. Jednalo se o opatření, které mělo pomoci při rozhodnutí, zda dovozem šetřeného zboží z MY hrozí újma výrobcům v EU.⁵⁵

Na začátku šetření spolupracovali s EK tři vyvážející výrobci v MY. První ukončil spolupráci ihned po prvním dni inspekce namísto a zbývající dva z důvodu poskytnutí zavádějících informací. Výrobci jednak neuvedli, že jsou osoby ve spojení a současně manipulovali a pozměňovali doklady, jako byly výpisy z bankovních účtů a vyvstaly pochybnosti o pravosti nákupních faktur a bankových platebních dokladů. Výrobci rovněž nebyli schopni prokázat původ surovin používaných k výrobě síťovin.⁵⁶

Šetřením nebylo zjištěno, že by se jednalo o obcházení uložených opatření změnou či úpravou výrobku. Stále se jednalo o zboží spadající pod definici výrobku stanovenou v nařízení o uložení konečného AD.

⁵⁴ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 672/2012 ze dne 16. července 2012, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie či nikoli. Úř. věst. L 196, 24. července 2012, s. 1 a násl. body 2, 4 a 5.

⁵⁵ Tamtéž, bod 7.

⁵⁶ Tamtéž, body 9, 19 a 34.

Současně bylo od malajských úřadů zjištěno, že zboží může získat původ zboží v MY pro vývoz do EU, pokud došlo ke změně v sazebním zařazení mezi dovezenou surovinou použitou ve výrobním procesu a vyvezeným konečným zbožím. Komise rovněž zjistila, že určité množství síťovin z Číny bylo nesprávně deklarováno pod kódy zboží, které nebyly předmětem šetření při jejich dovozu do MY, zatímco při jejich vývozu z MY do EU byly zařazeny pod dva různé kódy, jež spadaly pod předmět šetření. Tím se vysvětlilo dostatečné množství síťovin vyvezených z MY do EU.⁵⁷

Vyvázející výrobci v Číně nespolupracovali s EK vůbec. S ohledem na získané údaje od vyvázejících výrobců v MY mohla EK stanovit, že podstatná část objemu dovozu se týkala dotčeného výrobku. Toto zjištění bylo dostačující pro konstatování změny obchodních toků.⁵⁸

Šetřením bylo také zjištěno, že dovoz předmětného zboží z Číny do EU dramaticky poklesl po zavedení prozatímních opatření v únoru 2011 a dále po uložení konečného AD v srpnu 2011. Na druhé straně v roce 2011 významně vzrostl vývoz výrobků z MY do EU. Z dat vyplynul náhlý prudký nárůst vývozu z MY, přičemž v předchozích letech bylo množství vývozu zanedbatelné.⁵⁹

Tab. 2 - Přehled dovozu zkoumaného zboží do EU z Číny a MY

Objem dovozu v milionech m ²	2008	2009	2010	do 30.9.2011
Čína	307,82	291,98	383,76	282,03
MY	0,02	0,04	0,02	76,1

Zdroj: prováděcí nařízení Rady (EU) č. 672/2012

Uvedená data ukazují, že dovoz předmětného zboží z MY byl v letech 2008-2010 bezvýznamný, ale v roce 2011 po zavedení opatření vůči předmětnému zboží původem z Číny, došlo ke skokovému nárůstu dovozu zboží z MY do EU, čímž došlo k nahrazení čínských vývozců. Současně po zavedení ochranných opatření na Čínu byl u ní zaznamenán podstatný pokles vývozu daného zboží do EU.⁶⁰

⁵⁷ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 672/2012 ze dne 16. července 2012, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zaslaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie či nikoli. Úř. věst. L 196, 24. července 2012, s. 1 a násl. Bod 34.

⁵⁸ Tamtéž, body 21 a 22.

⁵⁹ Tamtéž, body 23 a 24.

⁶⁰ Tamtéž, bod.26.

Uvedená zjištění byla podložena i statistikami, které dokládaly dramatický nárůst vývozu síťovin z Číny do MY. Vývoz tohoto zboží narostl z poměrně malého objemu 4,65 milionu m² na 32,78 milionu m².⁶¹

Dále se ukázalo, že malajští vývozní výrobci, kteří ze začátku šetření spolupracovali s EK, byli založeni mezi koncem roku 2010 a první čtvrtletím roku 2011 a výroba předmětného zboží a jeho vývoz do EU byl realizován po uložení ochranných opatření ze strany EU. Do té doby v MY neexistovala výroba tohoto zboží.⁶²

EK měla za prokázané, že na základě uložených ochranných opatření ze strany EU na dovoz zboží z Číny došlo k jednoznačnému přesměrování obchodních toků zboží z Číny do MY a následného vývozu tohoto zboží do EU. Neexistoval jiný hospodářský důvod pro změnu toku zboží než vyhnutí se uloženým AD.

Způsob obcházení AD byl ze strany vyvázejících výrobců v Číně následující. Účelově změnili toky zboží do EU tím, že přeložili zboží v MY a následně vyvezli do EU, dále uváděli při vývozu z Číny do MY nesprávné kódy zboží s cílem zakrýt vývozy sledovaného zboží.⁶³

Od 17. července 2012 bylo Prováděcím nařízením Rady (EU) č. 672/2012 rozšířeno uložené konečné AD na dovoz síťovin ze skleněných vláken z MY bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z MY či nikoli.

Obcházení formou překládky zboží v TH a TW

V průběhu probíhajícího šetření na obcházení AD přes MY vyvázející výrobci na danou skutečnost zareagovali tím, že se opět snažili změnit zemi původu, s cílem vyhnutí se uloženým AD na Čínu a na aktuálně šetřenou MY se zavedenou evidencí, kde v případě potvrzení obcházení, hrozí stanovení AD.

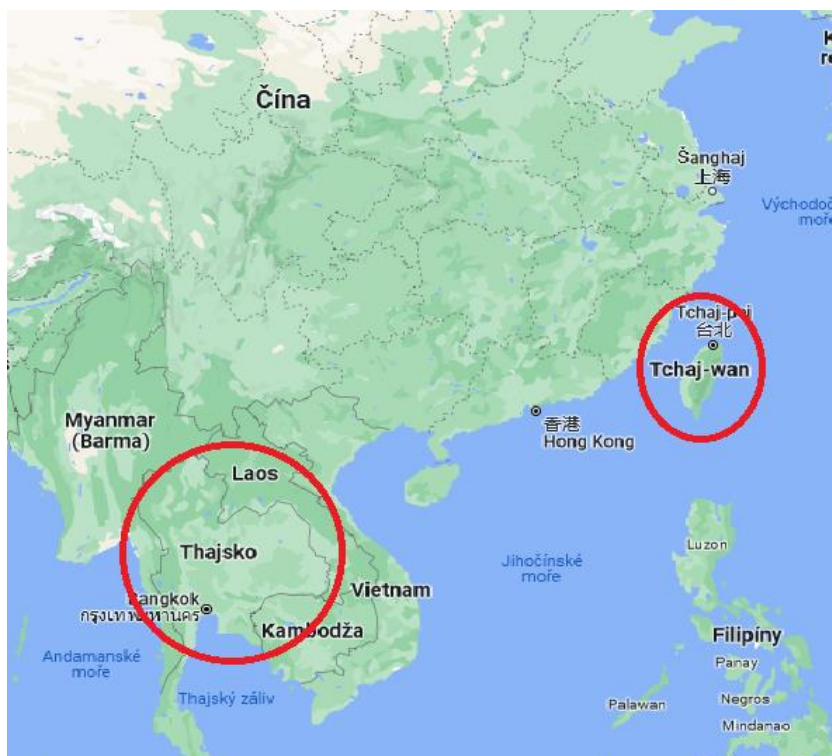
Výrobci dobře věděli, že obcházeli antidumpingový původ zboží v Číně jeho nahrazením původem v MY a bylo jim jasné, že tuto skutečnost odhalí i EK v rámci probíhajícího šetření. Proto hledali novou zemi původu. V rámci svých snah se jim podařilo na zboží získat původ opět v geograficky nedalekém TH nebo na TW.

⁶¹ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 672/2012 ze dne 16. července 2012, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zaslaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie či nikoli. Úř. věst. L 196, 24. července 2012, s. 1 a násl. Bod 27.

⁶² Tamtéž, bod 30.

⁶³ Tamtéž, body 34 a 35.

Obr. 4 - Geografické zobrazení Číny a TW, TH

Zdroj: Google [vyhledávač]. Google Inc. 2018. [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@16.363058,105.6094772,4.29z>

Podnět na obcházení formou překládky zboží v TH a TW

Již v průběhu šetření v MY byla EK v dubnu 2012 doručena žádost o prošetření možného obcházení AD uložených na dovoz síťovin zasílaných z TW a TH. Žádost obsahovala důkazy, že po uložení konečného AD došlo ke změně obchodních toků z Číny, TW a TH do EU. Pro změnu těchto obchodních toků není jiné vysvětlení ani hospodářský důvod, než vyhnoutí se uložení ochranného opatření. Tím byly mařeny účinky zavedených opatření jejichž cílem bylo chránit výrobní odvětví EU.⁶⁴

Šetření obcházení formou překládky zboží v TW a TH

EK na základě předložených důkazů zahájila šetření a nařídila členským státům vedení celní evidence otevřených síťovin dovezených z TW a TH.⁶⁵ V průběhu šetření nespolupracovala s EK žádná společnost z TW, TH, ani z Číny. Z toho důvodu

⁶⁴ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 21/2013 ze dne 10. ledna 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Tchaj-wanu a Thajska či nikoli. Úř. věst. L 11, 16. ledna 2013, s. 1 a násl. Body 2 a 3.

⁶⁵ Tamtéž, bod 7.

pracovala EK s údaji Eurostatu, za účelem zjištění jednotlivých objemů dovozu. Z dat bylo zjištěno, že dovoz výrobků z Číny do Unie dramaticky poklesl po zavedení ochranných opatření ze strany EU.⁶⁶

Vývoz výrobku z TW do Unie se v roce 2011 a zejména po uložení konečného opatření v srpnu 2011 významně navýšil. Z dat vyplývá, že v druhé polovině roku 2011 došlo k výraznému nárůstu objemu vývozu do EU, zatímco v předešlých letech byla jeho úroveň bezvýznamná. Tento dovoz do EU prudce vzrostl v období leden–březen 2012 v souvislosti s prováděným šetřením na obcházení AD v MY. Vývoz zboží z Číny na TW taktéž potvrzují čínské statistiky.⁶⁷

V TH došlo taktéž k prudkému nárůstu vývozu výrobků do EU ve čtvrtletí červen–srpen 2011, zatímco v předešlých letech byl tento vývoz bezvýznamný. Současně i v období probíhajícího šetření v MY docházelo k nárůstu dovozu do EU z TH a vývozu zboží z Číny do TH.⁶⁸

Tab. 3 - Přehled dovozu zkoumaného zboží do EU z Číny, TW a TH

Objem dovozu v milionech m ²	2009	2010	2011	4/2011 - 3/2012
Čína	294,9	383,72	193,7	121,3
TW	1,33	1,03	10,67	17,07
TH	0,66	0,04	10,4	24,11

Zdroj: prováděcí nařízení Rady (EU) č. 21/2013

Z dat je patrný nízký dovoz předmětného zboží do Unie z TW a TH v letech, kdy nebylo zavedeno antidumpingové opatření na Čínu. Současně je zřejmý pokles vývozu z Číny od uložení ochranných opatření.⁶⁹

Za stejné období je zaznamenán nárůst vývozu daného zboží z Číny na TW, kdy z nevýznamného množství 748 000 m² vzrostl na 14,39 milionu m². Stejný vývoj byl zaznamenán ve vývoze do TH, kdy z původního množství 1,83 milionu m² narostl na 41,7 milionu m².⁷⁰

⁶⁶ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 21/2013 ze dne 10. ledna 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Tchaj-wanu a Thajska či nikoli. Úř. věst. L 11, 16. ledna 2013, s. 1 a násl. Body 9 a 19.

⁶⁷ Tamtéž, bod 20.

⁶⁸ Tamtéž, bod 22.

⁶⁹ Tamtéž, bod 23.

⁷⁰ Tamtéž, body 24 a 26.

Závěrem šetření bylo, že celkový pokles vývozu zboží z Číny do EU a souběžný nárůst vývozu na TW a do TH a následně do EU po uložení konečných AD představuje změnu obchodních toků mezi uvedenými zeměmi.⁷¹

Způsob obcházení uložených opatření byl zjištěn formou překládky. EK měla důkazy týkající se obchodních kontaktů čínských subjektů s dovozci v EU, čímž se potvrdila existence praktik překládky v TH. I neochota vývozců na TW a v TH spolupracovat s EK poukazovala na využívání nekalé praktiky překládky v uvedených zemích. Současný prudký nárůst dovozu předmětného zboží z daných zemí naznačoval, že jejich původem je překládka čínského zboží ze strany tchajwanských a thajských společností.⁷²

Během šetření nebylo zjištěno, že by překládka zboží měla jiný důvod než se vyhnout uloženým ochranným opatřením na předmětný výrobek původem z Číny.⁷³ Proto bylo v lednu 2013 uloženo konečné AD na dovoz otevřených síťovin ze skleněných vláken z TW a TH.

Obcházení formou překládky zboží v IN a ID

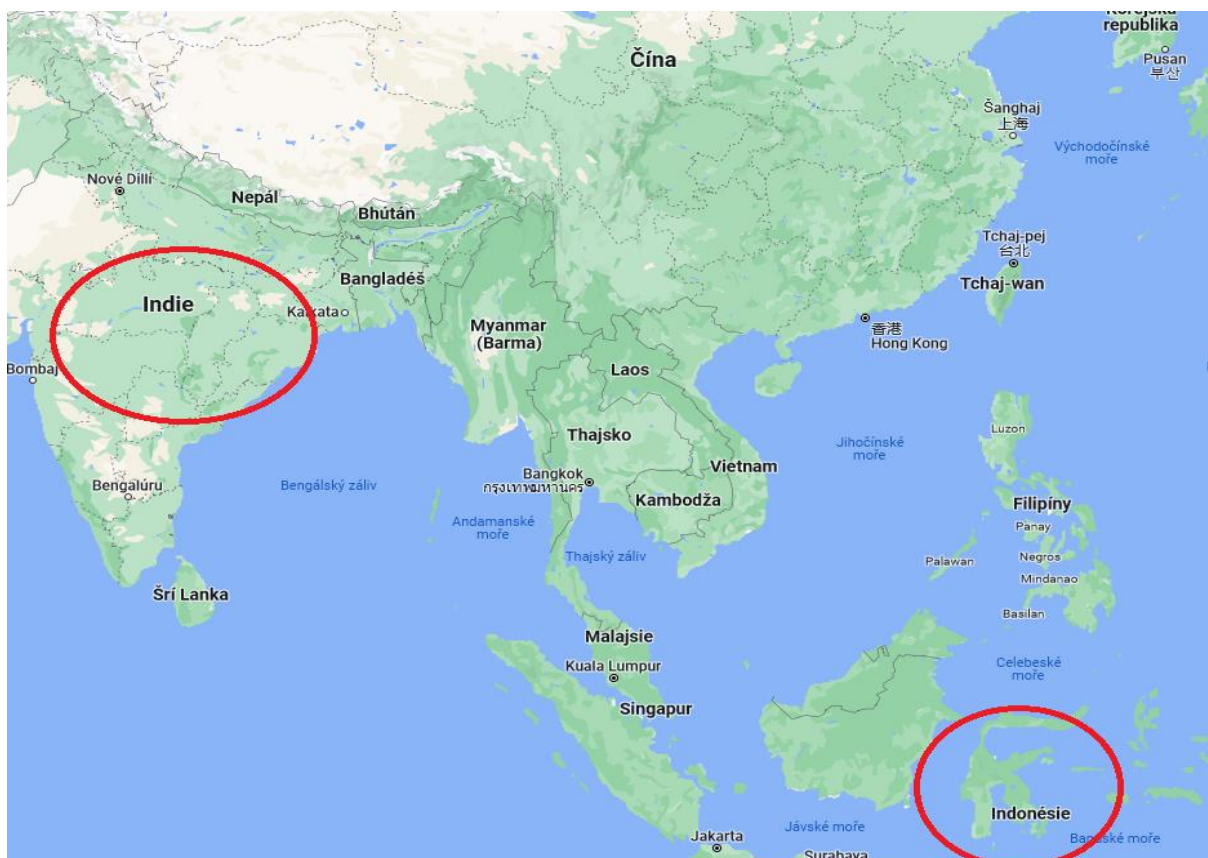
Po zahájení šetření na TW a v TH vyvážející výrobci znovu hledali cestu, jak se vyhnout již zavedenému AD z Číny, MY a potenciálnímu nebezpečí zavedení AD na země TW a TH. Pro opětovnou změnu zemi původu zvolili již geograficky vzdálenější země ID a IN.

⁷¹ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 21/2013 ze dne 10. ledna 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Tchaj-wanu a Thajska či nikoli. Úř. věst. L 11, 16. ledna 2013, s. 1 a násl. Bod 31.

⁷² Tamtéž, body 33 a 34.

⁷³ Tamtéž, bod 35.

Obr. 5 – Geografické znázornění Číny, IN a ID

Zdroj: Google [vyhledávač]. Google Inc. 2018. [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@16.363058,105.6094772,4.29z>

Podnět na obcházení formou překládky zboží v IN a ID

V následujícím měsíci po uložení konečného AD na TW a TH obdržela EK žádost o prošetření možného obcházení AD na dovoz síťovin z IN a ID.⁷⁴

Žádost obsahovala opět důkazy, že došlo k podstatné změně obchodních toků zboží týkajících se vývozu z Číny, IN a ID do EU, pro kterou není dostatečné opodstatnění nebo hospodářský důvod. Tato změna toků vyplynula ze zaslání některých síťovin z Číny přes IN a ID nebo vyhotovením nepravdivého prohlášení o původu čínských výrobků. Tímto jednáním došlo ke zmaření účinků platných opatření.⁷⁵

⁷⁴ Viz Provděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením Rady (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie a Indonésie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Indie a Indonésie či nikoli. Úř. věst. L 346, 20. prosince 2013, s. 20 a násl. Bod 3.

⁷⁵ Tamtéž, body 5 a 6.

Šetření obcházení formou překládky zboží v IN a ID

Na základě obdržení podnětu EK zahájila šetření a zavedla povinnost členskými státy EU vést celní evidenci dovozu daného zboží z IN a ID.⁷⁶ V IN nebyl nalezen subjekt, který by mohl na šetření s EK spolupracovat. Výrobci, kteří se do šetření přihlásili nebyli výrobci předmětného zboží nebo jejich objem výrobků na vývoze do Unie byl zanedbatelný. V ID s Komisí nespolečně žádná společnost, taktéž v Číně. Z toho důvodu byly využity statistiky Eurostatu a statistiky získané v IN a ID od poskytovatele obchodních databází Global Trade Information Services.⁷⁷

Dovoz z IN do EU byl v období před zavedenými ochrannými opatřeními vůči Číně na množství v rozmezí od 0,28 - 0,35 milionu m² ročně. Dovezené množství se prudce zvýšilo v období let 2011, 2012 a 2013, kdy v posledním uvedeném roce se jednalo o 13,13 milionu m². Dovozy předmětného zboží z ID se pohybovaly v rozmezí 0,004 – 0,16 milionu m², objem dovozu se opět zvýšil v letech 2011, 2012 a 2013, v posledně jmenovaném roce na 33,31 milionu m².⁷⁸

Tab. 4 - Přehled dovozu zkoumaného zboží do EU z Číny, IN a ID

Objem dovozu v milionech m ²	04/2009 - 03/2010	04/2010 - 03/2011	03/2011 - 04/2012	04/2012 - 03/2013
Čína	288,4	385,85	110,6	85,93
IN	0,35	0,28	0,89	13,13
ID	0,004	0,16	3,22	33,31

Zdroj: prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013

Ve sledovaném období je rovněž patrný nárůst vývozu zboží z Číny do IN a ID, viz tabulka č. 5. Podle dat z čínské statistiky se vývoz předmětného výrobku z Číny do IN zvýšil ze 4,8 milionu m² na 29,3 milionu m², v ID z 5,78 milionu m² na 11,54 milionu m².⁷⁹

⁷⁶ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením Rady (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie a Indonésie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Indie a Indonésie či nikoli. Úř. věst. L 346, 20. prosince 2013, s. 20 a násl. Bod 8.

⁷⁷ Tamtéž, body 17-19, 21.

⁷⁸ Tamtéž, body 25 a 27.

⁷⁹ Tamtéž, body 29 a 30.

Tab. 5 - Přehled dovozu zkoumaného zboží z Číny do IN a ID

Objem dovozu v milionech m ²	04/2009 - 03/2010	04/2010 - 03/2011	03/2011 - 04/2012	04/2012 - 03/2013
IN	4,8	16,35	18,38	29,28
ID	5,78	4,01	8,94	11,54

Zdroj: prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013

Uvedenými zjištěními byla potvrzena změna obchodních toků mezi danými zeměmi bez existence hospodářského či jiného důvodu. Byly shromážděny důkazy potvrzující překládky zboží v IN a ID dopravného z Číny ve spojení s předložením nesprávného původu zboží nebo docházelo pouze k předkládání nesprávných průvodních dokladů dokládající původ zboží. Dokonce bylo zjištěno, že v některém případě byl výrobek přepravován do Unie přes Dubaj nebo Singapur s osvědčením původu v ID nebo IN a část dovozu do EU byla přepravena přepravcem v IN, který při šetření nespolutracoval.⁸⁰

I nedostatečná či žádná spolupráce ze strany společností v IN a ID naznačuje, že zde nedochází ke skutečné výrobě, která by zdůvodňovala vyšší množství vývozu daného zboží do EU. Dále nebyla prokázána výroba předmětného zboží v IN ani v ID, mimo společnost, jejíž objem výroby byl zanedbatelný. Tuto skutečnost potvrzuje i prudký nárůst dovozu čínského výrobku do těchto dvou zemí, což naznačuje, že čínské výrobky jsou při vývozu do Unie překládány v IN a ID nebo jsou dováženy s nesprávným původem zboží.⁸¹

Na základě uvedených zjištění bylo v prosinci 2013 ze strany EU uloženo Prováděcím nařízením Rady (EU) č. 1371/2013 konečné AD na dovoz otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z IN a ID bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z IN a ID či nikoli. Toto opatření se nevztahovalo na společnost v IN, která byla zanedbatelným výrobcem daného zboží a nebylo prokázáno, že by se podílela na nekalých praktikách obcházení uložených ochranných opatření.

⁸⁰ Viz Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením Rady (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie a Indonésie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Indie a Indonésie či nikoli. Úř. věst. L 346, 20. prosince 2013, s. 20 a násl. Body 31 a 33.

⁸¹ Tamtéž, bod 33.

Obcházení změnou výrobku

Vzhledem k tomu, že bylo zahájeno šetření ze strany Evropské komise na zboží pocházející z IN a ID, vyvážející výrobci hledali jiný způsob vyhnutí se stanovení a placení AD. Pravděpodobně již neměli možnost změny původu zboží nebo jen s velkými obtížemi a vysokými náklady. Současně tento způsob se na základě provedených šetření ze strany EK ukázal pro jejich účely nevyhovující, neboť byl odhalitelný. Proto se zaměřili na výrobek samotný.

Zavedené konečné AD se vztahovalo na zboží, které se zařazuje pod stanovený kód sazebního zařazení. Výrobci přišli s novým řešením, které spočívalo ve změně výrobního procesu daného zboží a tím došlo ke stanovení jiného sazebního zařazení zboží. změnou sazebního zařazení zboží došlo k neuplatnění zavedeného konečného AD i na výrobky pocházející z Číny.

Podnět na obcházení změnou výrobku

V listopadu 2013 EK obdržela další žádost o prošetření možného obcházení AD na otevřené síťoviny ze skleněných vláken z Číny.⁸² Podnět obsahoval podezření, že dochází k nepatrným úpravám výrobků tak, aby spadaly pod jiný kód sazebního zařazení, na nějž se konečná opatření nevztahují. Současně dané úpravy nezpůsobily změnu hlavních vlastností předmětného výrobku. Nepatrná úprava spočívá ve zvýšení podílu pramenců skleněných vláken v síťovinách tak, aby převládala jejich hmotnost ve výrobku. Tím docházelo k deklarování zboží jako tkanina z pramenců skleněných vláken, nikoli jako síťovina ze skleněných vláken.⁸³

Zahájení šetření obcházení změnou výrobku

Na základě předložených důkazů EK zahájila v prosinci 2013 šetření možného obcházení AD. Současně zavedla povinnost celním orgánům členských států vést celní evidenci dovozu upraveného zboží pro případ potvrzení obcházení uloženého AD, s cílem zajistit, že příslušná AD by byla vybrána zpětně ode dne zavedení celní evidence.⁸⁴

⁸² Viz Provděcí nařízení Komise (EU) č. 976/2014 ze dne 15. září 2014, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých nepatrně upravených otevřených síťovin ze skleněných vláken rovněž pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 274, 16. září 2014. s. 13 a násl. Bod. 5.

⁸³ Tamtéž, bod 7.

⁸⁴ Tamtéž, bod. 8.

V průběhu šetření se nepřihlásil žádný čínský výrobce. Sdružení evropských zpracovatelů plastů uvedlo, že k šetření zaujímá neutrální postoj a další strany, např. dovozci se nezapojili. EK uskutečnila šetření na místě v prostorách jednoho ze spolupracujících výrobců v EU usazeného v České republice.⁸⁵ Šetření prokázalo, že předmětem šetření jsou síťoviny ze skleněných vláken jako v původním řízení, obsahující však hmotnostně více pramenců než přízí.

Pramence a příze jsou seskupení jednoho nebo více pramenů dlouhých souvislých filamentů ze skleněných vláken. Podle vysvětlivek k harmonizovanému systému, dle kterého se zboží podřazuje kód sazebního zařazení, hlavní rozdíl mezi pramenci a přízí spočívá v tom, že seskupení pramenců je volné s minimálním zákrutem nebo bez zákrutu (méně než 5 zákrutů na metr), zatímco seskupení příze má hustší zákrut s více než 5 zákruty na metr. Výrobek, který údajně obcházelo opatření, je v podstatě shodný s předmětným výrobkem až na to, že obsahuje více pramenců než přízí, a proto je deklarovaný pod jiným kódem sazebním zařazení, který nepodléhá AD. Rozdíl mezi oběma výrobky není viditelný a správný kód lze stanovit pouze laboratorním rozbořem zboží.⁸⁶

Šetřením nebyl zjištěn rozdíl ve výrobní procesy výrobků, pouze rozdílného použití poměru pramenců a přízí u každého z výrobků. Dále výrobce v EU potvrdil, že z pohledu surovin jsou výrobní náklady výrobku podobné výrobním nákladům dotčeného výrobku, avšak výroba šetřeného výrobku je náročnější na čas, neboť výrobní stroje musejí pracovat pomaleji. Tím bylo zjištěno, že výroba šetřeného výrobku nepředstavuje pro výrobce žádnou ekonomickou výhodu. Původní užití výrobku je shodné s šetřeným výrobkem, tedy výztužný materiál ve stavebnictví, např. tepelná izolace, výztuha mramoru, podlah a oprava stěn.⁸⁷ Závěr šetření ve vztahu k výrobku byl, že je pouze nepatrně upraven a pro jeho dovoz neexistuje jiný hospodářský důvod než snaha obejít platná AD.⁸⁸

⁸⁵ Viz Provděcí nařízení Komise (EU) č. 976/2014 ze dne 15. září 2014, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých nepatrně upravených otevřených síťovin ze skleněných vláken rovněž pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 274, 16. září 2014. s. 13 a násl. Body 12-14.

⁸⁶ Tamtéž, bod 17.

⁸⁷ Tamtéž, bod 18.

⁸⁸ Tamtéž, bod 21.

Ve vztahu ke změně obchodních toků bylo vycházeno z obchodní databáze Eurostatu, neboť nikdo ze strany čínských výrobců s EK nespolupracoval.⁸⁹ Pro stanovení změny obchodních toků bylo potřeba vycházet z dostupných skutečností. Jednalo se zejména o skutečnost, že v šetřeném období byl plastikářský průmysl v EU zasažen uzavíráním provozů a výrazným snižováním výrobní kapacity. Což mělo mít za důsledek snížení dovozu zboží, které je předmětem šetření. Nicméně byl zaznamenán opak. Dovoz výrobku klesl v roce 2011, avšak v následujících letech dovoz stoupal. Tento nestandardní vývoz naznačuje, že existoval jiný důvod zvýšení dovozu šetřeného zboží, než jeho potřeba pro užití v plastikářském průmyslu.⁹⁰

Tab. 6 - Přehled dovozu šetřeného výrobku a výrobku podléhající AD (dotčený výrobek) do EU pocházejícího z Číny

Celkový dovoz na trhu EU (m2)	2010	2011	2012	10/2012 - 09/2013
šetřený výrobek	118 702 857	67 954 286	109 676 429	120 453 571
dumpingový výrobek	383 759 571	195 440 571	101 987 143	77 862 714

Zdroj: prováděcí nařízení Komise (EU) č. 976/2014

Závěrem šetření bylo konstatování, že nárůst dovozu výrobků, jež jsou předmětem šetření, po uložení ochranných opatření a souběžné snížení dovozu dotčeného výrobku představují významnou změnu obchodních toků zboží⁹¹.

Šetřením tak prokázalo, že uložené konečné AD na dovoz otevřených síťovin ze skleněných vláken bylo obcházeno dovozem některých nepatrně upravených výrobků pocházejících z Číny. Na základě tohoto závěru bylo v září 2014 uloženo Prováděcím nařízením Komise (EU) č. 976/2014 konečné AD rozšířeno na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken o další kódy sazebního zařazení (tedy na nepatrně upravené otevřené síťoviny ze skleněných vláken) s původem v Číně. Sazby AD byly stanoveny v rozmezí pro spolupracující společnosti od 48,4 % - 62,9 % a pro ostatní společnosti 62,9 %.⁹²

⁸⁹ Viz Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 976/2014 ze dne 15. září 2014, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých nepatrně upravených otevřených síťovin ze skleněných vláken rovněž pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 274, 16. září 2014. s. 13 a násl. Body 22 a 24.

⁹⁰ Tamtéž, bod 25.

⁹¹ Tamtéž, bod 29.

⁹² Tamtéž, bod 45 a čl. 1.

Přezkum uloženého konečného opatření

V listopadu 2015 oznámila EK, že pokud nebude zahájen přezkum uloženého konečného AD na některé otevřené síťoviny ze skleněných vláken, pozbyde v srpnu 2016 uložené AD platnosti.⁹³

V květnu 2016 podalo Sdružení na obranu otevřených síťovin žádost o přezkum uloženého AD s odůvodněním, že pokud by uvedená opatření pozbyla platnosti, vedlo by to k přetrvání nebo obnovení dumpingového dovozu výrobků a újmy způsobené výrobnímu odvětví EU.⁹⁴

EU po prozkoumání předložených důkazů zahájila přezkum trvání či obnovení dumpingových dovozů zboží na celní území EU a možné újmy výrobcům EU. Provedeným přezkumem bylo konstatováno, že uložené konečné AD má být zachováno a v tomto duchu bylo vydáno nařízení, které uložilo konečné AD na otevřené síťoviny původem z Číny, IN, ID, MY, TW a TH.

V listopadu 2017 bylo vydáno Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2017/1993, kterým bylo opětovně uloženo konečné AD na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken, a to na základě přezkumu před pozbytím platnosti.

Z šetření vyplynulo, že v letech 2013–2016 došlo k poklesu objemu dovozu předmětného zboží z Číny do EU o 57 %. Nejprve mezi roky 2013 a 2014 vzrostl o 7 %, ale v letech 2014 a 2015 prudce poklesl o 45 % a zůstal na nízké úrovni. EK rovněž vyhodnotila vývoj dovozu z IN, ID, MY, TW a TH. Celkový objem dovozu z těchto zemí se výrazně snížil a k nejprudšímu poklesu došlo od roku 2013 do roku 2014.⁹⁵

Tab. 7 - Přehled dovozu zkoumaného zboží do EU z Číny a ostatních zemí

Objem dovozu v m ²	2013	2014	2015	1.7.2015 - 30.6.2016
Čína	19 684 666	21 047 165	11 547 563	8 422 681

⁹³ Viz Oznámení o nadcházejícím pozbytí platnosti některých antidumpingových opatření. Úř. věst. C 384, 18. listopadu 2015. s. 5 a násl. Body 1-4.

⁹⁴ Viz Oznámení o zahájení přezkumu před pozbytím platnosti antidumpingových opatření vztahujících se na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. C 288, 9. srpna 2016. s. 3 a násl. Body 1,4.

⁹⁵ Viz Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1993 ze dne 6. listopadu 2017, kterým se ukládá konečné antidumpingové clo na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky rozšířené na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie, Indonésie, Malajsie, Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z těchto zemí, na základě přezkumu před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2016/1036 Evropského parlamentu a Rady. Úř. věst. 288, 7. listopadu 2017. s. 4 a násl. Bod 89, 90.

Ostatních 5 zemí	201 442 728	1 976 003	2 145 297	1 118 317
------------------	-------------	-----------	-----------	-----------

Zdroj: *Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2017/1993*

EK dospěla šetřením k závěru, že pokud by byla AD zrušena, bylo by vzhledem k značné volné kapacitě v Číně a atraktivitě trhu EU velmi pravděpodobné obnovení dumpingu.⁹⁶

Přezkum uloženého konečného opatření

EK zahájila v dubnu 2022 přezkum prováděcího nařízení 2017/1993 ukládající konečné AD na předmětné zboží. Na základě provedeného šetření bylo vydáno v prosinci 2022 Nařízením 2022/2457, kterým se změnilo nařízení z roku 2017 s tím, že konečné AD je opětovně uloženo na předmětné zboží.

⁹⁶ Viz Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1993 ze dne 6. listopadu 2017, kterým se ukládá konečné antidumpingové clo na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky rozšířené na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie, Indonésie, Malajsie, Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z těchto zemí, na základě přezkumu před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2016/1036 Evropského parlamentu a Rady. Úř. věst. 288, 7. listopadu 2017. s. 4 a násl. Bod, bod 161.

III ZÁVĚREČNÁ ČÁST

1 Doporučení

Kroky všech výše uvedených stran, jež se mezinárodní obchod dotýká, jsou činěny s cílem zajistit si vlastní ekonomický prospěch. Obecně platí čím větší prospěch, tím lépe pro subjekt. Z krátkodobého hlediska dumpingový dovoz působí přínos, ale po překročení určité meze se tato situace nelíbí zejména výrobcům předmětného zboží v EU a požadují po EU konkrétní opatření.

V rámci našeho výzkumu bylo zjištěno, že uvedená řízení o uložení AD jsou časově a finančně nákladná, jak pro EU, tak i pro výrobce či dovozce v případech, kdy se zavedenému clu chtějí vyhnout.

Ideální situace po zavedení AD by byla, pokud by výrobci a vývozci svoji snahu o ekonomický výdělek získaný nekalou praktikou ukončili a svůj boj proti obranému postupu EU dále nerozvíjeli. Takovýmto uvědomělým chováním z jejich strany, tedy přiznáním dumpingových dovozů, případně zaplacení dodatečného AD z již dovezeného evidovaného zboží, by došlo k uskutečňování férového obchodu a nevznikaly by dodatečné nečekané náklady, jež mohou mít destruktivní následky i pro ně samotné.

Výše uvedená případové studie se zabývala pouze jedním případem dumpingového dovozu a jeho následným šetřením. Vezmeme-li v úvahu skutečnost, že AD je EK uloženo na desítky produktů a u každého antidumpingu se mohou vyskytovat různé způsoby jeho obcházení, vyjde nám, že se jedná o velmi nákladný systém zamezení dumpingového dovozu.

Snaha vývozců a výrobců vyvinutá s cílem vyhnout se dodatečným nákladům by mohla být využita smysluplněji, rovněž i energie a finanční prostředky EU věnované boji s nekalými postupy by mohly být směřovány do jiných potřebných oblastí.

Z výše uvedeného můžeme stanovit doporučení nekalou obchodní praktiku vůbec nezačínat.

2 Závěr

Práce „Reakce ekonomických subjektů mezinárodního obchodu na zavedení AD“, jejímž cílem bylo zjistit a analyzovat reakce obchodních subjektů při zavedení ochranného nástroje v boji proti nekalé obchodní praktice dumpingu, byla rozdělena do tří oblastí.

Teoretická část se týkala stěžejních oblastí mezinárodního obchodu, tedy samotného obchodu, jeho regulací, jednotlivými subjekty a společnou obchodní politikou EU. Praktická část byla věnována jednak způsobu a důvodům zavedení AD a praktikami jeho obcházení. Případová studie v závěru praktické části dokreslila celou situaci konkrétním příkladem zavedení AD. Závěrečná část obsahovala doporučení z provedeného výzkumu.

Práce vychází ze základního předpokladu uskutečňování obchodu, a to snahy získat zboží a vlastní finanční prospěch. Tato snaha vedla k rozvoji obchodu od prosté směny zboží až po složité obchodní operace. V teoretické části byl zmíněn postupný rozvoj obchodu a vliv společnosti na jeho provádění, jež souviselo i s ekonomickou vyspělostí společností.

Dozvěděli jsme se, že i přes myšlenky liberálního mezinárodního obchodu, se z pohledu národního hospodářství tíhlo spíše k ochranářské politice. Jako příklad byl uveden F. List a jeho myšlenka cel jako nástroje ochrany národních výrobců.

Na fungování EU jako celní unie je zaměřena kapitola druhá teoretické části. Obecně celní unie funguje na společných pravidlech vůči nečlenským státům. Zejména se jedná o jednotný postup při dovozu a vývozu zboží z jejího území, stanovuje jednotný celní sazebník pro obchodované zboží a jednotný postup všech celních orgánů členských států. Tradičním prostředkem využívaným pro regulaci obchodu jsou cla. Jejich uplatňování nebrání mezinárodní právo a jsou využívána k prosazování hospodářských zájmů státu. Právě pro unifikovaný postup při jejich uplatňování provádí EU společnou obchodní politiku.

Vzhledem k tomu, že cílem efektivní zahraniční obchodní politiky je liberalizace obchodu, jeho usnadňování a odstraňování překážek, dochází k tomu, že této snahy některé subjekty zneužívají prováděním nekalých obchodních praktik, v našem případě dumpingu.

Dozvídáme se, že v obecné rovině není dumping omezen. Avšak v případech, kdy způsobuje újmu nebo jeho uplatnění může újmu způsobit v oblasti výrobního

odvětví EU, je možné se proti jeho provádění bránit. Důležité je však prokázat, že právě dumpingový dovoz zboží má za následek zmiňovanou újmu EU. Prokázání takovéto újmy se musí zakládat na důkazech a zahrnovat posouzení objemu dumpingového zboží a jeho účinku na ceny zboží na trhu Unie.

Je-li vliv dovozu dumpingového zboží prokázán, může EU uložit AD. EU při uplatňování AD využívá přímo použitelné právní předpisy, jejich účinek dopadá přímo na všechny subjekty, aniž by se museli ze strany členských států EU jakkoli implementovat do jejich práva.

V úvodní kapitole praktické části byl popsán způsob zavedení AD. K provádění antidumpingové politiky je oprávněn výkonný orgán EK. Po obdržení podnětu o existenci dumpingového dovozu zahájí jeho prošetření. Antidumpingová politika je prováděna transparentně a všechna zahájená šetření jsou zveřejňována ve věstníku EU. **V tomto bodě bylo vyzdviženo nezastupitelné místo domácího výrobního odvětví EU, jež může vedle EK, navrhnout prošetření dumpingových dovozů.** Jde o klíčový nástroj pro ochranu vlastního trhu EU.

Samotné šetření dumpingu musí prokázat existenci dumpingových dovozů, způsobenou újmu výrobnímu odvětví a příčinnou souvislost mezi těmito faktory. Pokud se již v průběhu samotného šetření prokáže, že jsou splněny podmínky pro zavedení AD, Komise může zabránit další újmě domácímu odvětví tím, že zavede prozatímní AD.

Dozvěděli jsme se, že samotné řízení prošetřující dumpingový dovoz může skončit tím, že je prokázán dumpingový dovoz zboží a existující újma se vzájemnou příčinnou souvislostí, dále zjištěním, že dumpingový dovoz zboží újmu nezpůsobuje nebo, že se vzájemná souvislost mezi dovozem zboží a újmu výrobnímu odvětví neprokáže.

Pokud jsou naplněny podmínky zavedení AD, je výsledkem prošetření podnětu přijetí nařízení o uložení AD, které stanoví, na jaký druh výrobku, na jakou zemi původu zboží, v jakém rozpětí se dodatečné clo pohybuje. V případech, kdy bylo zavedeno prozatímní clo se stanoví, zda se toto clo vybere s konečnou platností či nikoli.

Vzhledem k tomu, že dumpingové ceny bývají výrazně nižší než jsou ceny stejného zboží na trhu EU, rozpětí sazeb AD může být až v několika desítkách procent. Tím vznikají dodatečné nečekaně vysoké náklady, s nimiž se musejí obchodníci vypořádat. **Ochranářské kroky obchodní politiky EU proti dumpingovému zboží**

se nezamlouvají stranám mezinárodního obchodu a hledají způsoby, jak se zavedenému clu vyhnout.

Druhá praktická kapitola popisuje různé metody obcházení AD. Tyto praktiky byly seřazeny z hlediska jejich nákladnosti s uvedením míry pravděpodobnosti odhalitelnosti. Postupně byly uvedeny případy od jednoduššího způsobu obcházení, tedy fiktivní změny sazebního zařazení dováženého zboží, až po nákladnější způsoby, a to překládku zboží, změnu výrobního místa či přesměrování obchodu, jež jsou finančně nejnákladnější a časově náročné.

Byly zmíněny i další prvky, jež s obcházením souvisejí a nepromítají se do jeho nákladů, např. příprava vhodného způsobu obcházení, logistická proveditelnost a vlastnosti osob zainteresovaných do podvodného jednání. Riziko odhalení a následný postih bývají vysoce stresujícími faktory. Současně mohou nastat nepředvídatelné okolnosti (např. přírodní katastrofy, pirátství), s nimiž je nutno se v průběhu obchodu operativně vyrovnat.

Z analýzy způsobu uložení AD bylo zjištěno, že toto clo může být v době jeho platnosti rozšiřováno na dovoz dalších výrobků ze stejné země, či na dovoz stejného zboží ze zemí, jež byly k obcházení využity. Dále může být také rozšířeno na dovoz výrobků od zvýhodněných společností, pokud dochází ke zneužívání jejich individuálního zacházení.

Na případové studii zavedení a obcházení AD bylo popsáno a analyzováno chování jednotlivých subjektů. Výzkum byl proveden analýzou právních předpisů EU. Celý případ vycházel z dlouholetého dumpingového dovozu zkoumaného zboží na celní území EU. Vzhledem k nízkým cenám dováženého zboží docházelo k újmě ve výrobním odvětví EU, a proto jeho zástupci podali návrh prošetření dumpingových dovozů.

EK zahájila šetření a již v jeho průběhu potvrdila dumpingový dovoz a zavedla prozatímní AD s cílem zabránit další újmě. Po ukončení šetření bylo uloženo konečné AD na konkrétní výrobek pocházející z Číny. Již v průběhu provádění šetření v Číně začali dovozci a výrobci dovážet dané zboží z MY. Po skončení šetření byla podána žádost o zavedení AD i na MY. EK veřejně zahájila šetření obcházení přes MY a to byl moment, kdy výrobci a vývozci dováželi zboží z TW nebo TH.

Po rozšíření AD na MY bylo zahájeno šetření obcházení z TW a TH. EK opět zveřejnila, že zahajuje toto šetření a výrobci a dovozci počali dovážet zboží z IN a ID. Po ukončení šetření na TW a v TH a rozšíření AD i na tyto státy, zahájila EK šetření

na IN a ID. Po zveřejnění této skutečnosti došlo k tomu, že výrobci a vývozci dováželi podobný výrobek na území EU. Po zavedení AD na IN a ID, byly šetřeny dovozy podobného zboží.

Po pěti letech od uložení AD na Čínu bylo ze strany EK oznámeno, že se blíží konec platnosti jeho uložení. Na toto oznámení reagovali opět výrobci výrobního odvětví EU, kdy se dožadovali prodloužení zavedených AD. Na základě nového prošetření EK jejich platnost prodloužila. V současné době je AD na předmětný výrobek stále platně uloženo.

Z výzkumu vyplynulo, že jednotlivé subjekty mezinárodního obchodu se po zavedení AD chovají dle vlastních ekonomických priorit.

Jednotlivá šetření obcházení AD jsou časově a finančně nákladná pro všechny zúčastněné strany. Zkoumaný případ se fakticky neustále šetřil v letech 2010-2015 a následně bylo AD v letech 2017 a 2022 prodlouženo. S ohledem na množství případů zavedeného AD EU a možného provádění šetření jeho obcházení u každého případu, jde o velmi náročnou a nákladnou oblast obchodní politiky, která, dovoluji si tvrdit, nebude nikdy zcela opuštěna.

Doporučení z daného výzkumu je provádění mezinárodního obchodu bez nekalých obchodních praktik. V takovém případě by nemusely být zaváděny žádné ochranné nástroje a obchod by mohl být naopak ulehčen a vlastně i o odlehčen od zatěžujících procesů a postupů. Vzhledem k tomu, že ale vždy budou existovat subjekty, které chtějí získat vlastní ekonomický prospěch co nejrychleji, i na úkor jiných, bude vždy potřeba dozorce, jenž bude bdít nad nekalými úmysly s cílem jim zabránit nebo je omezit.

Zdroje

Knižní zdroje

JANKŮ, Martin. *WTO a právo mezinárodního obchodu*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2019. 224 s.

KALÍNSKÁ, Emilie a kol. *Mezinárodní obchod v 21. století*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 232 s.

KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika od A do Z*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2012. 303 s.

POLÁČEK, Bohumil. *Právo mezinárodního obchodu*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 340 s.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda a kol. *Právo světové obchodní organizace a další kapitoly z mezinárodního ekonomického práva*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 222 s.

SEDLÁČEK, Karel. *Průvodce dějinami celnictví v českých zemích od středověku do dvacátého století*. 1. vydání. Příbram: PB tisk a.s., 2017. 192 s.

SMITH, Richard L. *Premodern Trade in World History*. 1. edition. Routhledge, 2009. 162 p.

TOMÁŠEK, Michal, TÝČ, Vladimír. *Právo EU*. 2. vydání. Praha: Leges, 2017, 496 s.

VARADZIN, František. *Mezinárodní ekonomie jako teorie světového hospodářství*. 1. vydání. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. 464 s.

WAIŠOVÁ, Šárka a kol. *Atlas mezinárodních vztahů. Prostor a politika po skončení studené války*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 158 s.

Právní předpisy

Nařízení Komise (EU) č. 138/2011 ze dne 16. února 2011 o uložení prozatímního antidumpingového cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 43, 17. února 2011, s. 9 a násl.

Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 791/2011 ze dne 3. srpna 2011 o uložení konečného antidumpingového cla a o konečném výběru prozatímně uloženého cla na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 204, 9. srpna 2011, s. 11 a násl.

Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 672/2012 ze dne 16. července 2012, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č.

791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie či nikoli. Úř. věst. L 196, 24. července 2012, s. 1 a násl.

Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 21/2013 ze dne 10. ledna 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Tchaj-wanu a Thajska či nikoli. Úř. věst. L 11, 16. ledna 2013, s. 1 a násl.

Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1371/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením Rady (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie a Indonésie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Indie a Indonésie či nikoli. Úř. věst. L 346, 20. prosince 2013, s. 20 a násl.

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 976/2014 ze dne 15. září 2014, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo uložené prováděcím nařízením (EU) č. 791/2011 na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky na dovoz některých nepatrně upravených otevřených síťovin ze skleněných vláken rovněž pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. L 274, 16. září 2014, s. 13 a násl.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1993 ze dne 6. listopadu 2017, kterým se ukládá konečné antidumpingové clo na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky rozšířené na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie, Indonésie, Malajsie, Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z těchto zemí, na základě přezkumu před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2016/1036 Evropského parlamentu a Rady. Úř. věst. L 288, 7. listopadu 2017, s. 4 a násl.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/2457 ze dne 14. prosince 2022, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/1993, kterým se ukládá konečné antidumpingové clo na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské

lidové republiky rozšířené na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken zasílaných z Indie, Indonésie, Malajsie, Tchaj-wanu a Thajska bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z těchto zemí. Úř. věst. L 321, 15. prosince 2022, s. 5 a násl.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Úř. věst. L 176, 30. června 2016, s. 21 a násl.

Informace a oznámení EU

Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. C 131, 20. května 2010, s. 6 a násl.

Oznámení o nadcházejícím pozbytí platnosti některých antidumpingových opatření. Úř. věst. C 384, 18. listopadu 2015, s. 5 a násl.

Oznámení o zahájení přezkumu před pozbytím platnosti antidumpingových opatření vztahujících se na dovoz některých otevřených síťovin ze skleněných vláken pocházejících z Čínské lidové republiky. Úř. věst. C 288, 9. srpna 2016, s. 3 a násl.

Judikáty

Rozsudek ze dne 26. září 2000, *Starway SA vs. Council of the European Union*, T-80/97 Sb., (v el. sb. rozh.).

Online zdroje

EU. *Na cestě k otevřenému a spravedlivému celosvětovému obchodu* [online] 2021 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/trade_cs

European Commission, Directorate-General for Communication, *Obchod: volný obchod je zdrojem hospodářského růstu*. Publications Office. [online]. 2016 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2775/932639>.

EUROSTAT. *Globalisation Patterns in EU Trade and Investment. 2017 edition*. Luxembourg: European Union. [online] 2017 [cit. 30.12.2022]. 216 p. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/8533590/KS-06-17-380-EN-N.pdf/8b3e000a-6d53-4089-aea3-4e33bdc0055c>.

JAVORCIK, Beata, S., NARCISO, Gaia. *Differentiated Products and Evasion of Import Tariffs*. [online]. [cit. 30.12.2022]. 31 p. Dostupné z: <http://www.haveman.org/EITI07/javorcik.pdf>.

ANDERSSON, Karolina, THURESSON, Carin. *The Impact of an Anti-dumping Measure. A Study on EU Imports of Chinese Footwear*. Jönköping University. 23 p. [online]. 2008 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3772/FULLTEXT01.pdf>.

PUCCIO, Laura, ERBAHAR, Aksel. *Circumvention of anti-dumping: A Law and Economics Analysis of Proportionality in EU Rules*. *Journal of World Trade* 50, No. 3. 391-416 p. [online]. 2016 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Journal+of+World+Trade/50.3/TRAD2016018>.

DE BAERE, Philippe, DU PARC, Clotilde, VAN DAMME, Isabelle. *The WTO Anti-dumping Agreement. A Detailed Commentary*. Oxford: Cambridge University press. 2021. 548 p. [online vybrané kapitoly]. [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: [Wto anti dumping agreement detailed commentary | International economic and trade law, WTO law | Cambridge University Press](https://www.cambridge.org/core/books/wto-anti-dumping-agreement-detailed-commentary).

MISHRA, Prachi, SUBRAMANIAN, Arvin, TOPALOVA. *Petia. Policies, Enforcement, and Customs Evasion: Evidence From India*. International Monetary Fund. 42 p. [online]. 2007 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/5125363_Policies_Enforcement_and_Customs_Evasion_Evidence_From_India.

LIU, Xuepeng, SHI, Huimin. *Anti-dumping Duty Circumvention Through Trade Re-routing: Evidence from Chinese Exporters*. [online]. 2016 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://www.freit.org/WorkingPapers/Papers/TradePatterns/FREIT1124.pdf>.

KOBAYASHI, Tomohik. *Can We Secure Consistency Between Rules of Origin and Measures to Prevent Circumvention of Anti-Dumping Measures Under the WTO Framework? —With Special Focus on the Recent Administrative and Judicial Trends in the U.S. —*. Ministry of Finance, Japan. [online]. 2021 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: https://www.mof.go.jp/english/pri/publication/pp_review/ppr16_05_05.pdf.

Google [vyhledávač]. Google Inc. 2018. [cit. 10.01.2023].

Abstrakt

Hlavním cílem práce je zjistit a analyzovat reakce obchodních subjektů při zavedení antidumpingového cla v boji proti nekalé obchodní praktice dumpingu zjištěném na celním území EU. Práce je rozdělena na tři základní oblasti, tj. teoretickou, praktickou a závěrečnou. Teoretická část se zabývá důvody vzniku mezinárodního obchodu, způsobem jeho regulace, vlivem společnosti na jeho provádění a konkrétně jeho jednotlivými aktéry. Praktická část je zaměřena na jednotlivé kroky zkoumaných subjektů, tzn. na postup EU při zjištění dumpingu, na reakce dovozců a vývozců po zavedení antidumpingového cla a na následné akce EU v souvislosti se vzniklou situací. Detailně jsou rozebrány způsoby obcházení antidumpingového cla, včetně jejich důvodů a důsledků. Součástí praktické části je případová studie, která demonstruje jednotlivé postupy na konkrétním případě dovozu dumpingového zboží. Analýza případu se zaměřuje na dílčí kroky zkoumaných subjektů, jež sledují vlastní, zejména ekonomické zájmy. Závěrečná část také obsahuje doporučení vycházející z provedené případové analýzy a celkové shrnutí práce.

Abstract

The main aim of the thesis is to find out and analyze the reactions of business entities in the introduction of antidumping duties in the fight against unfair business practitioners detected on the customs territory of the European Union. The work is divided into three basic areas, i.e., theoretical, practical and final. The theoretical part deals with the reasons for the creation of international trade, the manner of its regulation, the influence of society on its implementation and specifically its individual actors. The practical part is focused on the individual steps of the subjects examined, i.e., the European Union's procedure in the detection of dumping, to the reactions of importers and exporters after the introduction of the antidumping duty and the subsequent events of the European Union in connection with the situation. The ways of circumventing antidumping duties, including their reasons and consequences, are discussed in detail. Part of the practical part is a case study that demonstrates individual procedures on a specific case of importing dumping goods. The analysis of the case focuses on partial steps of the examined entities that monitor their own,

especially economic interests. The final part also contains recommendations based on the case analysis and the overall work summary.

Klíčová slova

Evropská unie, dovozce, vývozce, výrobce, dumping, c, antidumpingové clo, dovoz, obcházení, zboží, nařízení.

Key words

European Union, importer, exporter, manufacturer, dumping, duty, antidumping duty, import, circumvention, goods, regulations.

Přílohy

Příloha č. 1 Seznam zboží na něž je uloženo antidumpingové clo.

Příloha č. 2 Grafické vyobrazení zainteresovaných zemí.

Příloha č. 3 Celkový grafický přehled vývoje dovozu otevřených síťoviny do EU ze zájmových zemí v letech 2009-2021.

Příloha č. 4 Časová osa kroků ze strany EU v letech 2010-2022.

Příloha č. 5 Časová osa kroků ze strany výrobců usazených v EU v letech 2010-2016.

Příloha č. 6 Časová osa kroků ze strany výrobců usazených v zemích mimo EU v letech 2010-2017.

Příloha č. 7 Časová osa kroků všech zúčastněných stran v letech 2010-2022.

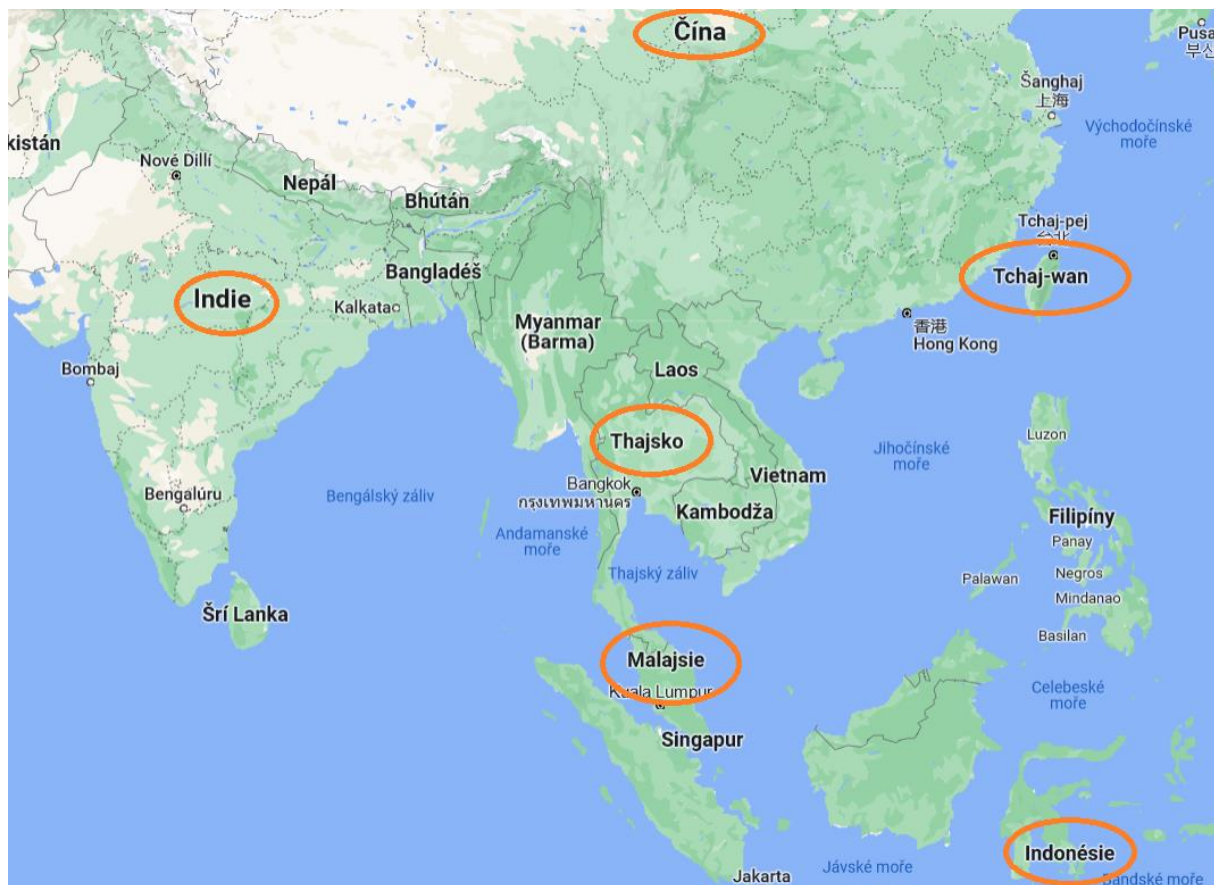
Příloha č. 1 Seznam zboží na něž je uloženo antidumpingové clo.

Název zboží	Název zboží
Kyselina trichlorisokyanurová	Glutamát sodný
Acesulfam draselný	Glyfosát
Aspartam	Hliníková kola pro motorová vozidla
Bez dřevý natíraný papír	Hliníkové fólie v rolích
Bezešvé trubky a duté profily z nerezavějící oceli	Hliníkové fólie ve velkých rolích
Bezešvé trubky a duté profily ze železa a oceli	Hliníkové radiátory
Bezešvé trubky o velkém průměru	Hliníkové výlisky
Bílý fosfor	Jízdní kola
Bionafta	Karbid wolframu a tavený karbid wolframu
Cyklamát sodný	Keramické obkládačky
Části (díly) jízdních kol	Keramické stolní a kuchyňské nádobí a náčiní
Dráty a drátěná lana z nelegované oceli pro předpínání předem a dodatečně	Koks 80+
Dráty z molybdenu	Korozivzdorná ocel
Dusičnan amonný	Kovový sodík
Elektrická jízdní kola	Křemík
Ferosilicium	Kyselina citronová
Filtry z pěnové keramiky	Kyselina sulfanilová
Glukonát sodný	Kyselina šťavelová
Potrubní tvarovky ze železa nebo oceli	Kyselina vinná
Překližka z tropického dřeva Okoumé	Lehký termografický papír
Příslušenství (fitinky) pro trouby a trubky, pro svařování na tupo, z nerezavějící oceli	Mechanismy kroužkových pořadačů
Příslušenství (fitinky) pro trouby nebo trubky s kujné (tvárné) litiny se závitem	Melamin
Ruční paletové vozíky a jejich základní díly	Některá připravená nebo konzervovaná zrna kukuřice cukrové
Sady uhlíkových elektrod	Některá sedla
Směsi močoviny a dusičnanu amonného	Některé upravené nebo konzervované citrusové plody (mandarinky)
Solární sklo	Nové a protektorované pneumatiky pro autobusy nebo nákladní automobily
Svařované trubky nebo duté profily ze železa nebo legované oceli	Ocelová lana a kabely
Těžký termografický papír	Ocelová silniční kola
Tkané a vpichované textilie ze skleněných vláken	Otevřené síťoviny ze skleněných vláken
Tlusté plechy	Pákové mechanismy
Trouby a trubky z tvárné litiny	Peroxosírany (persírany)
Tyče a pruty pro výztuž do betonu	Ploché válcované výrobky s orientovanou strukturou z křemíkové elektrooceli
Tyče a pruty z nerezavějící oceli	Ploché válcované výrobky z hliníku
Tyče pro výztuž do betonu z oceli s vysokými únavovými parametry	Ploché výrobky z nerezové oceli válcované za tepla

Uhličitán barnatý	Ploché za studena válcované výrobky z korozivzdorné oceli
Válcovaný drát	Ploché za studena válcované výrobky z oceli
Výrobky z litiny (litinové články)	Ploché za tepla válcované výrobky ze železa, nelegované nebo ostatní legované oceli
Výrobky z nekonečných skleněných vláken	Polyethylen-teraftalát (PET)
Výrobky z oceli s organickým povrchem	Polyvinyl alkohol
Vysokopevnostní nitě z polyesterů	Zámiš
Wolframové elektrody	Zeolit A ve formě prášku
	Žehlicí prkna

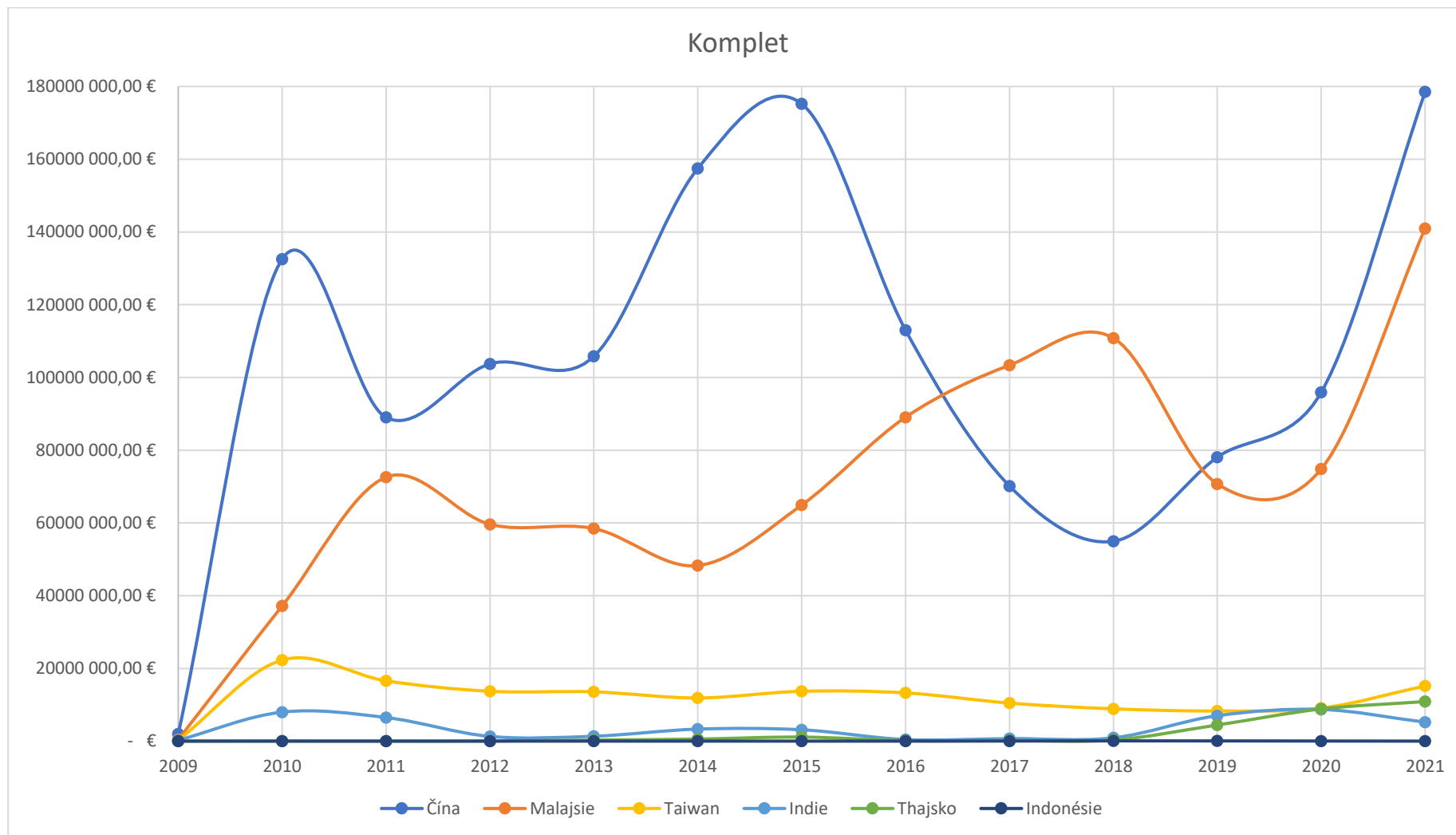
Zdroj: vlastní tvorba z údajů aktuálního přehledu antidumpingového a vyrovnávacího cla dostupného na <https://www.mpo.cz/antidumping/> ke dni 30.12.2022.

Příloha č. 2 Grafické vyobrazení zainteresovaných zemí.

Zdroj: Google [vyhledávač]. Google Inc. 2018. [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@16.363058,105.6094772,4.29z>

Příloha č. 3 Celkový grafický přehled vývoje dovozu otevřených sítoviny do EU ze zájmových zemí v letech 2009-2021.

Zdroj: vlastní zpracování autora

Příloha č. 4 Časová osa kroků ze strany EU v letech 2010-2022.

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2022
01				rozšíření cla na TH, TW						
02		uložení prozatímního cla								oznámení o nadcházející pozbytí platnosti
04				šetření na IN, ID						oznámení o zahájení přezkumu
05	šetření v Číně		zahájení šetření na TW, TH						změna nařízení	
07			rozšíření cla MY							
08		uložení konečného cla					zahájení přezkumu			
09					rozšíření cla upravené výrobky	změna nařízení		zahájení přezkumu		
11		šetření na MY						opětovné uložení cla		
12				rozšíření cla IN, ID + šetření upravené zboží		oznámení pozbytí platnosti				Prodloužení platnosti

Zdroj: vlastní zpracování autora

Příloha č. 5 Časová osa kroků ze strany výrobců usazených v EU v letech 2010-2016.

Měsíc/rok	2010	2011	2012	2013	2016
leden					
únor				žádost o prošetření obcházení v IN, ID	
březen					
duben	podnět na zahájení šetření		žádost na prošetření obcházení na TW, TH		žádost o přezkum před koncem platnosti
květen–srpen					
září		podnět na prošetření obcházení v MY			
říjen					
listopad				podnět na obcházení nepatrně upravenými výrobky	
prosinec					

Zdroj: vlastní zpracování autora

Příloha č. 6 Časová osa kroků ze strany výrobců v zemích mimo EU v letech 2010-2017.

Měsíc/rok	2010	2011	2012	2013	2014	2017	2021
leden	pokračující dovoz dumpingového zboží					žádost o osvobození od uloženého cla indickou společností	
únor							
březen							
duben							
květen	Obcházení překládka v MY		Obcházení překládka v IN, ID				
červen							
červenec							
srpen							žádost o osvobození od uloženého cla indickou společností
září					oznámení o zahájení přezkumu na základě žádosti		
říjen							
listopad		Obcházení překládka v TW, TH					
prosinec				obcházení změnou produktu			

Zdroj: vlastní zpracování autora

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2021	2022
2006-2011 dumpingový dovoz										
podnět										
šetření										
obcházení přes MY										
prozatímní clo CN										
konečné clo CN									Prodloužení platnosti	
šetření v MY										
obcházení přes TW, TH										
šetření na TW, TH										
obcházení přes IN, ID										
konečné clo na MY									Prodloužení platnosti	
obcházení změnou výrobku										
konečné clo na TW, TH									Prodloužení platnosti	
šetření na IN, ID										
konečné clo na IN, ID									Prodloužení platnosti	
konečné clo na jiný výrobek									Prodloužení platnosti	
výhodnější zaházení s indickou společností										
oznámení o pozbytí platnosti										
oznámení o přezkumu										
výhodnější zacházení s indickou společností										
výhodnější zacházení s indickou společností										
oznámení o pozbytí platnosti + přezkumu + prodloužení platnosti										

Příloha č. 7 Časová osa kroků všech zúčastněných stran v letech 2010-2022.

Zdroj: vlastní zpracování autora